

Tartalomjegyzék:

Bevezetés.....	2
1. A hulladék fogalmának meghatározása és csoportosítása.....	6
2. A hulladékgazdálkodás fogalma.....	8
3. Hatály.....	9
4. Alapfogalmak.....	11
5. Alapelvek.....	12
6. A hulladékra vonatkozó általános szabályok.....	16
7. Szereplők.....	19
8. Hulladékgazdálkodási tevékenységek és engedélyezés.....	21
9. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra vonatkozó általános szabályok.....	27
10. Termelési hulladék, veszélyes hulladék, hulladékolaj.....	29
11. Tervezés.....	34
12. Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség.....	38
14. Nyilvántartás vezetése és adatszolgáltatás.....	39
16. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos szabályok megsértésének jogkövetkezményei.....	41
Összegzés.....	43
Irodalomjegyzék.....	45

Bevezetés

Az emberi társadalom meglehetősen fenntarthatatlan XX-XXI. századi fejlődésének következtében a hulladék képződése gyarapodott, emellett összetevőiben is változás ment végbe. Megjelentek a környezetre veszélyt jelentő hulladékok, valamint a lebomlásra képtelen anyagok száma is megnövekedett. A hulladékgazdálkodásban így egyre fontosabb szerepet kell, hogy betöltsön a környezettudatosság. Ennek szabályozása a mai kor számára meghatározó, változtatása, a kor igényeihez igazítása mindenképpen szükséges.

A hazai hulladékgazdálkodási szabályozás viszonylag fiatalnak tekinthető. Az egyre növekvő ipari- és mezőgazdasági termelés, a lakosság fogyasztása, továbbá a jogharmonizációs kötelezettségek is szükségessé tették a hulladékgazdálkodás törvényi szintű kidolgozását. Lényegében hulladékjogról csak az 1970-es évek közepétől lehet beszélni, amikor is a Tanács megalkotta a 75/442/ irányelvet és az ehhez kapcsolódó bizottsági határozatokat.¹

Magyarországon 2000 előtt nem létezett általános hulladékgazdálkodási kerettörvény. 1994-ben jelent meg a Környezetvédelmi jogszabályok teljes körű gyűjteménye, amelynek a 3. fejezetében találhatóak hulladékgazdálkodásra vonatkozó rendelkezések, további rendelkezések pedig a környezetvédelem általános szabályairól szóló törvényben voltak szabályozva.²

Magyarország vállalta a hulladékgazdálkodás részletes törvényi szabályozását, amikor a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezethez csatlakozott 1996-ban. Továbbá az Európai Unióba történő belépés nélkülözhetetlen feltétele volt a törvény megalkotása. Az Országgyűlés 2000. május 23-án alkotta meg Magyarország első hulladékgazdálkodási törvényét, amellyel súlyos hiányosságok felszámolása vette kezdetét.³

2008-ban az Európai Unió új hulladék-keretirányelvet (2008/98/EK irányelv a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről) fogadott el, amely előírta, hogy a tagállamok 2 éven belül, azaz 2010-ig léptessék életbe az irányelvben foglalt rendelkezéseket. A magyar kormány az irányelv rendelkezései, továbbá az első hulladékgazdálkodási törvény hatályba lépése óta szerzett tapasztalatai alapján az átláthatóbb szabályozás érdekében egy új

¹ Ludwig Krämer: Az Európai Unió környezeti jog. Dialóg - Campus Kiadó. Budapest- Pécs, 2012. 332.o.

² Dr. Bándi Gyula: A hulladékgazdálkodás jogi szabályozásáról. Magyar Közigazgatás. 1995. (45.évf.) 5. sz. 301-308.o. 302.o.

³Bándi Gyula: Hulladékgazdálkodási Kézikönyv 1. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest, 2002. 11-12.o.

hulladékgazdálkodási törvény megalkotása mellett döntött.⁴ Az új hulladék törvény majd két éves késéssel 2013. január elsején lépett hatályba.⁵

Témaválasztásom oka a törvény aktualitása. Érdekesnek találom a törvényi változások vizsgálatát egy olyan időszakban, ahol még egy éve sem lépett hatályba az adott törvény, és máris megannyi módosításra, változtatásra van szükség, illetve fontos az adott területhez kapcsolódó egyéb jogszabályok összehangolása is.

A dolgozatom megírása során elsősorban a régi 2000. évi XLIII. törvény⁶ (továbbiakban Hgt.) és az új 2012. évi CLXXXV.(továbbiakban Ht.) hulladékról szóló kerettörvény közötti, eddig hatályba lépett rendelkezéseket vizsgáltam. A kutatásom nem terjed ki a nemzetközi szabályozás, a bíróságok gyakorlatának bemutatására. Az uniós joganyag, illetve a végrehajtási rendeletek megemlézésére viszont nagyobb hangsúlyt fektettem.

A változásra elsősorban a hulladék keretirányelv⁷ miatt volt szükség. Célom a kutatás során annak megállapítása, hogy az új szabályozással a hulladékgazdálkodás helyzete jobb lett-e vagy rosszabb.

A környezetjog egyik meghatározó eleme a *fenntartható fejlődés*, „*amely olyan fejlődés, ami biztosítani tudja a jelen szükségleteinek a kielégítését, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk lehetőségeit, saját szükségleteik kielégítésére.*” (Brundtland Bizottság 1987)⁸ A régi hulladékgazdálkodási törvény preambulumban megtalálható a *fenntartható fejlődésre* történő utalás, amelyre koncepcióként tekintek, de tisztában vagyok vele, hogy ettől eltérő megközelítés is lehet.⁹

⁴ Jön az új Hgt. Hulladéksors. 2010. (11. évf.) 12-13.o. 12. o.

⁵ Az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen az irányelvben foglalt rendelkezések hatályba lépés időpontjának az elmulasztása miatt, és kérte az Európai Bíróságtól pénzbírság kiszabását az országra. Pénzbírsággal sújtaná Magyarországot a Bizottság: <http://www.bruxinfor.hu/cikk/20120426-penzbirsaggal-sujtana-magyarorszagot-a-bizottsag.html> (2013. 11. 21.)

⁶ Az unió hulladékgazdálkodását korábban a 75/ 442 / EGK tanácsi irányelv tartalmazta. Krämer: i.m. 330.o.

⁷ Az EU környezeti politikában a hulladékgazdálkodási kérdések mindig meghatározóak voltak. Az első környezeti akcióprogram előírta a jogszabályok harmonizációját, a második az átfogó hulladékgazdálkodási politikát. A harmadik akcióprogramban megjelent a megelőzés és újrahasznosítás, a negyedik cselekvési program hangsúlyozta a tiszta technológiák, valamint a hulladékok újrahasznosításának a szükségességét. Az ötödik akcióprogram komoly előirányzatokat írt elő 2000-re. A hatodik akcióprogramban a természeti erőforrások ésszerű használatával lett összekötve a hulladékgazdálkodás. Krämer: i.m. 329-331.o.

⁸ Csák Csilla: Környezetjog I. Előadásvázlatok az általános és különös részi környezetjogi gondolkodás köréből. Novotni Kiadó. Miskolc, 2008. 15. o.

⁹ Lásd bővebben: Bándi Gyula (szerk.): A fenntartható fejlődés koncepciójának megjelenése a nemzetközi és európai jogban, valamint az európai tagállamok gyakorlatában http://www.nfft.hu/dynamic/NFFT_muhelytanulmanyok_6_Bandi_etal_nemzetkozi_jog_2011.pdf (2013. 11. 07.); Szilágyi János Ede: Vízjog- Aktuális kihívások a vizek jogi szabályozásában. Miskolci Egyetem. Miskolc, 2013. 9. o.

Az új törvény az ún. „*életciklus- szemlélet*” jegyében született, ami azt jelenti, hogy már a termék előállítása során törekedni kell arra, hogy a termék teljes életciklusa alatt, tehát a keletkezéstől egészen a hulladék végső kezeléséig a lehető legkisebb mértékben károsítsa a környezetet.¹⁰ Véleményem szerint ebből következően elengedhetetlen volt a *kiterjesztett gyártói felelősség elvének* a bevezetése.

A törvények közötti módosítások több szinten figyelhetőek meg. Egyfelől természetesen a rendelkezések tartalmában, régi elemek kivételében, új elemek bevezetésében, másrészt a törvény szerkezetében is változtatást hajtottak végre, továbbá a végrehajtási rendeletek számában is különbség van. Míg a régi törvényhez összesen 13 végrehajtási rendelet kapcsolódott, addig az újhoz mintegy 40 végrehajtási rendeletet terveztek, amelyek közül már 13 hatályba lépett.

A dolgozatom során arra keresem a választ, hogy az új törvénnyel a hulladékgazdálkodás szabályozása jobb irányba fejlődik-e, vagy ezek a módosítások sem lesznek elegendőek ahhoz, hogy az embereket a környezettudatosságra ösztönözzék. Vajon az új törvényt méltán nevezhetjük-e korszakalkotónak, amellyel olyan korszak lezárására kerül sor, amelyben a kevesebb hulladék képződésére, illetve a hulladék lehető legnagyobb arányú hasznosítására vonatkozó célok nem tudtak hatékonyan érvényesülni?¹¹

A dolgozatomat környezetjogi témában írom, mégis több ponton kitérek alkotmányjogi és közigazgatási kérdésekre.

Mivel további módosítások, végrehajtási rendeletek várhatóak, a vizsgálatom egy meghatározott időintervallumra terjed ki, amely 2013. november 7-én lezárásra került.

¹⁰Új hulladékgazdálkodási törvény <http://okotitan.hu/index.php/uj-hulladeggazdalkodasi-toerverny.html> (2013.09.28.)

¹¹ Országszerte szelektív gyűjtésre ösztönöz az új hulladéktörvény: <http://www.szelektivinfo.hu/sajtoszoba/122-orszagszerte-szelektiv-gyujtesre-osztonoz-az-uj-hulladektorveny> (2013.11.05.)

A régi és az új hulladékgazdálkodási törvény összehasonlító elemzése

Szerkezeti eltérések	
Hgt.	Ht.
I. fejezet: törvény célja; hatály; alapfogalmak; alapelvek	I. fejezet: hatály;értelmező rendelkezések; alapelvek
II. fejezet: követelmények és kötelezettségek: gyártó, forgalmazó, fogyasztó, hulladék termelő, birtokos kötelezettségei	II. fejezet: hulladék hierarchia; melléktermék; a hulladék státusz megszűnése
III. fejezet: hulladék kezelés és hasznosítás	III. fejezet: hulladékgazdálkodási tevékenységek gyűjtés; kereskedelem, közvetítés, szállítás; hasznosítás; ártalmatlanítás; a hulladék behozatala, kivitele és átszállítása
IV. fejezet: települési szilárd és folyékony hulladékra vonatkozó külön szabályok	IV. fejezet: hulladékgazdálkodás egyes szereplőinek kötelezettségei
V. fejezet: veszélyes hulladék	V. fejezet: a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra vonatkozó általános szabályok
VI. fejezet: hulladékgazdálkodás szervezése	VI. fejezet: termelési hulladék; veszélyes hulladék; hulladékolaj
VII. fejezet: hulladékgazdálkodási igazgatás	VII. fejezet: a hulladék jogellenes elhelyezésével, elhagyásával kapcsolatos szabályok
VIII. fejezet: felelősség a hulladékgazdálkodási szabályok megtartásáért	VIII. fejezet: hulladékgazdálkodási tevékenységekhez kapcsolódó kötelezettségek hulladékgazdálkodási engedély; hulladékgazdálkodási, közszolgáltatási tevékenység; nyilvántartásba vétel; lerakási járulék
IX. fejezet: társadalmi nyilvánosság és adatközlési kötelezettség	IX. fejezet: tervezés OHT és OMP; területi hulladékgazdálkodási terv és területi megelőzési program; közszolgáltatói hulladékgazdálkodási terv
X. fejezet: záró rendelkezések	X. fejezet: engedélyezés, nyilvántartásba vétel, ellenőrzés, felügyeleti díj, elkobzás, lefoglalás
	XI. fejezet: záró rendelkezések

1. ábra - Szerkezeti eltérés – saját szerkesztés

1.A hulladék fogalmának a meghatározása és csoportosítása

A vizsgálat előtt fontosnak tartom a hulladék, illetve a hulladékgazdálkodás fogalmának az ismertetését, hisz ezekben az esetekben a pontosítás elengedhetetlen.¹²

A hulladék fogalma között különbség tehető aszerint, hogy jogi vagy műszaki szempontból vizsgáljuk. Műszaki oldalról értelmezve a fogalom egy tárgy vagy anyag használhatóságát jelenti, vagyis, ha a továbbiakban már nem használható, vagy hasznosítható, akkor hulladéknak kell tekinteni. Jogi nézőpontból viszont a dolog feletti tulajdon és az ezzel kapcsolatos birtokviszonyból kell kiindulni.¹³ A törvény értelmében a *hulladék* olyan „*tárgy vagy anyag, amelytől a birtokosa megválk, megválni szándékozik, továbbá megválni köteles.*”/ Ht. 2.§ 22./

A hulladék fogalmára vonatkozóan a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995.évi LIII. törvény 30.§-ban is találhatunk rendelkezést, amely azonban kiterjeszti a különféle tisztítási, bontási műveletek során leválasztott, illetve elkülönült anyagokra, a hulladékká vált szennyezett földre, valamint a bontásra kerülő vagy bontott termékekre. /Kvt.30.§ (3)/

A hulladék fogalmának meghatározása kulcsfontosságú mind a hazai jogalkalmazás, mind pedig az európai uniós jogharmonizáció szempontjából. Számos európai bírósági ítéletben is találkozhatunk a hulladék definíciójának kérdésével.^{14 15}

Korábban a hulladékok listáját a hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001.(VII.18.) KöM rendelet határozza meg. Jelenleg a 72/2013. (VIII.27.) számú VM rendelet rendelkezik erről.¹⁶

A hulladékok összetételük, környezetre gyakorolt hatásuk szerint különbözőek lehetnek, és ezért a rájuk vonatkozó szabályozás is eltérő.¹⁷

¹² Bándi Gyula: A hulladék fogalma egy aktuális jogesetben. Európa Jog, 2002. (2. évf.) 3. sz. 38-40.o. 38. o.

¹³ Mélypataki Gábor: A hulladék, mint tulajdon, az új hulladéktörvényben. Agrár-és Környezetjog, 2012. 13. sz. 51-58.o. 51.o.

¹⁴ V.ö. C-206/88 és C-207/88. számú egyesített ügyek. Jogesetgyűjtemény a hulladékról szóló 75/442/EK irányelvvel kapcsolatban az Európai Bíróság joggyakorlatából http://beszamolo2010.jno.hu/cd/fuggelekek/3_rendezyenyek_eloadasok/20100909/hulladek_jogesetgyujtemeny.pdf (2013.11.01.); valamint C-9/00. számú ügy: Bándi Gyula: A hulladék fogalma egy aktuális jogesetben. Európai Jog, 2002 (2. évf.) 3. sz. 38-40.o.; Csák: A hulladék fogalmának az értelmezése az uniós ítélkezés alapján. Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica. 2011. Tomus 29/2 423-434.o.

¹⁵ Csák: i.m. 139.o.

¹⁶ A rendeletekben azokat a hulladékokat, amelyek veszélyesnek minősülnek csillaggal jelölik. Fodor László: Környezetvédelmi jog és igazgatás. Debreceni Egyetemi Kiadó. Debrecen, 2012. 157.o.

¹⁷ Fodor: i.m. 2012. 147.o.

A Hgt. megkülönböztette a veszélyes hulladék, települési hulladék és folyékony hulladék kategóriáját.¹⁸

A Ht. kivette a szabályozása alól a folyékony hulladékot¹⁹ vagy más néven szippantott szennyvizet, és a következő hulladékokat különbözteti meg:

veszélyes hulladék, települési hulladék, háztartási hulladék, háztartási hulladékhoz hasonló hulladék, biohulladék, biológiailag lebomló hulladék, hulladékolaj, építési-bontási hulladék, lomhulladék és vegyes hulladék.

¹⁸ A Hgt. nem szabályozta külön kategóriaként az inert vagyis semleges hulladékot, amely a környezetbe kerülve nem megy át jelentős fizikai, kémiai, biológiai változáson. Fodor: Környezetjog. Lícium Art Könyvkiadó- és Kereskedelmi Kft. Debrecen, 2006. 202.o.

¹⁹ A folyékony hulladékok szabályozása a vízvédelem körébe került. Fodor: i.m. 2012. 147.o.

2. Hulladékgazdálkodás fogalma

A hulladékgazdálkodás kifejezés a 70-es évek közepén jelent meg a magyar szaknyelvben, amely a hulladékokkal kapcsolatos fizikai-műszaki tevékenységek összefoglaló elnevezése volt. A hulladékgazdálkodás intézményrendszerének a fejlődése során rendszerbe kellett ezen tevékenységeket illeszteni.²⁰

A Hgt. értelmében a *hulladékgazdálkodás*: a hulladékkal kapcsolatos tevékenységek rendszere, amelybe beletartozik a hulladék keletkezésének megelőzése, mennyiségének és veszélyességének csökkentése, kezelése, tervezése, mindezek ellenőrzése, továbbá a kezelő létesítmények és berendezések üzemeltetése, bezárása, utógondozása, valamint a működés felhagyását követő vizsgálatok, továbbá az ezekhez kapcsolódó szaktanácsadás és oktatás. /3.§ h)/

A Ht. a hulladékgazdálkodás alatt érti a hulladék gyűjtését, szállítását, kezelését, ezen tevékenységek felügyeletét, továbbá a kereskedő, közvetítő, valamint közvetítő szervezet által végzett tevékenységet, a hulladékgazdálkodási létesítmények és berendezések üzemeltetését, illetve a hulladékkezelő létesítmények utógondozását. / 2.§ 26./

A Hgt. értelmében a hulladékgazdálkodás tehát a hulladékok káros hatásai elleni védelem gyakorlati megvalósítása, amely a hulladék teljes életciklusára vonatkozik.²¹

A Ht.-ben már az anyag-és energiagazdálkodás környezetvédelmi szempontú szabályozása érvényesül, ami azt jelenti, hogy nem csak a káros hatásokkal szembeni védelemről, hanem a hulladékokkal való gazdálkodásról van szó.²²

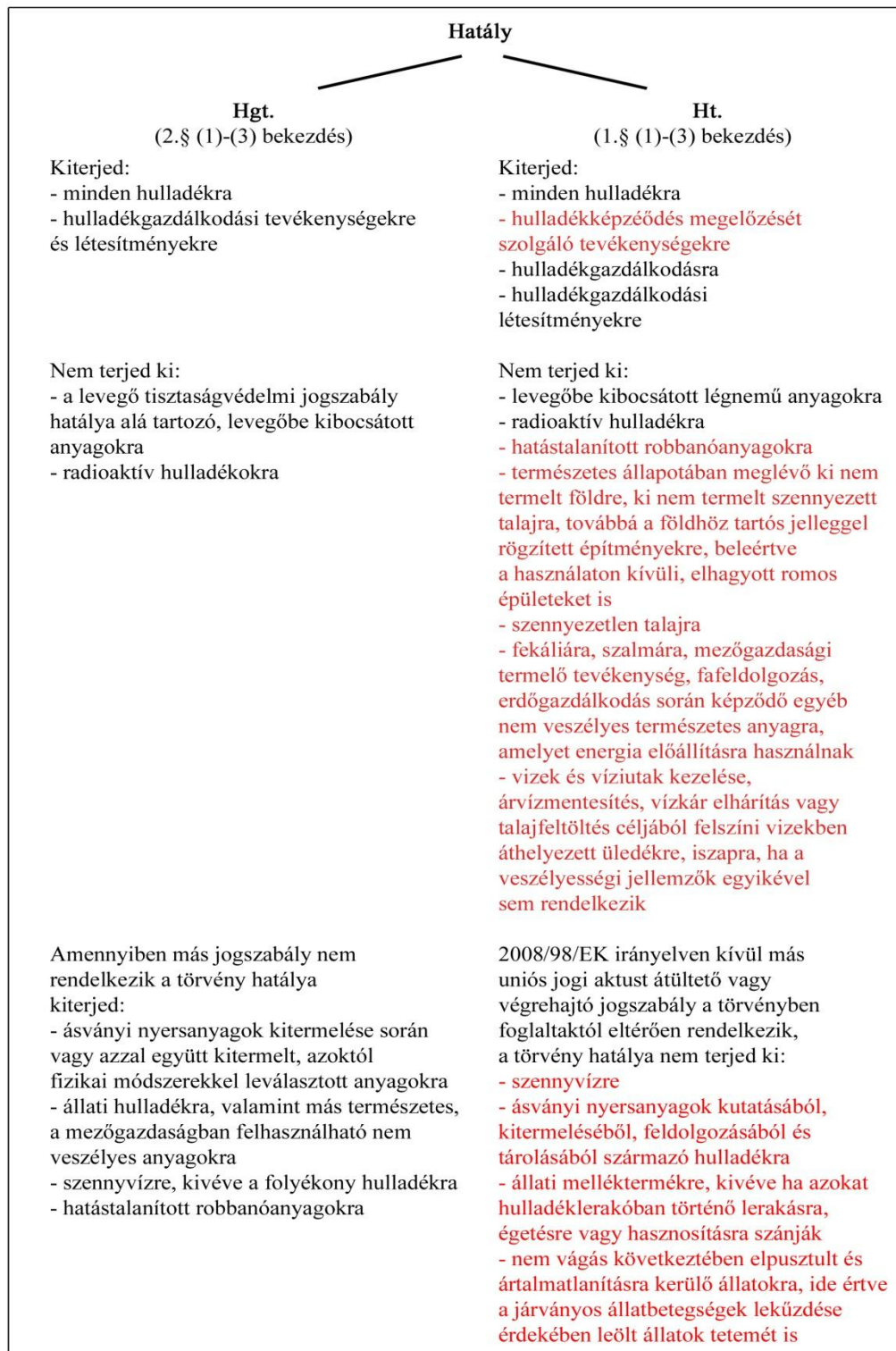
²⁰ Takáts Attila: A hulladékgazdálkodás és környéke. Műszaki Kiadó. Budapest, 2010. 105.o.

²¹ dr.Bubonyi Mária: Hulladékgazdálkodás. Környezetgazdálkodási Intézet, 2002. 33. o.

²² Fodor: i.m. 2012. 149.o.

3.Hatály

Az átláthatóság érdekében a törvények hatálya közötti különbségeket ezen ábrán szemléltetem.

2. ábra - Hatály – saját szerkesztés

A Hgt. hatálya alól csak két kivételt állapítottak meg, azonban az új törvény ezt tovább szélesítette. A kivételek oka külön jogszabályok meglétében, illetve az Európai Unió jogszabályaival való összhang létrehozásában található.²³

A 2008/98 irányelvet meglehetősen széles körben lehet alkalmazni, mégis számos kivételt állapít meg. Az viszont nem egyértelmű, hogy a fekáliát miért nem hulladéknak kell tekinteni. A mezőgazdasági, és az erdészeti anyagok hatály alóli kivételének az oka az ágazatok sikeres lobbizási tevékenységének az eredménye.²⁴

²³ Koleszár Krisztián személyes közlése alapján. Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Miskolc, Mindszent tér 4. 2013.10.21.

²⁴ Krämer: i.m. 341.o.

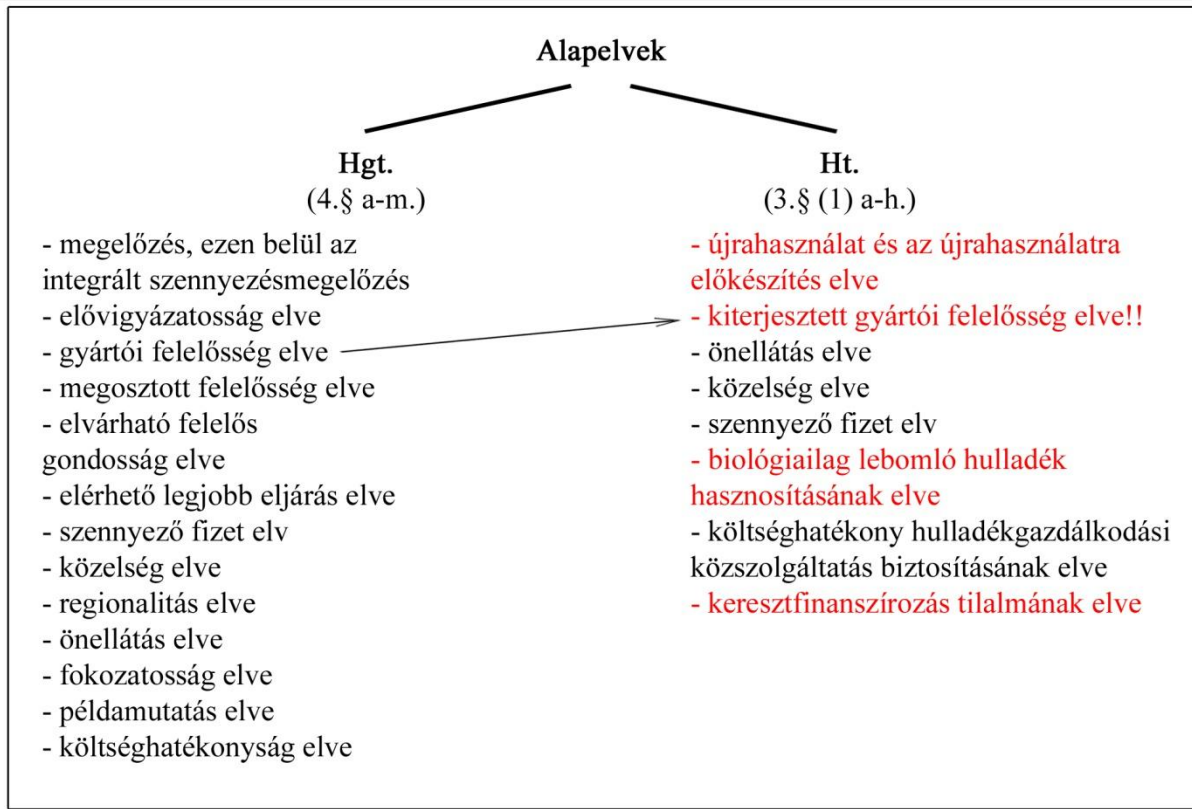
4. Alapfogalmak

Az új hulladékgazdálkodási törvény jelentősen kibővíti az alapfogalmak körét. Ennek oka részben a hivatkozott jogharmonizációs eljárásra vezethető vissza, részben pedig a részletező szabályozásokhoz kötődik, továbbá számos eddigi szakmai vitát zár le.²⁵

A Hgt. az alapfogalmak közül 18-at nevesít, ezzel szemben a Ht.-ben már 50 definícióval találkozhatunk. Ezen fogalmak ismertetésére az egyes szabályozások kifejtése során kerül sor.

²⁵ Koleszár Krisztián személyes közlése alapján. Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Miskolc, Mindszent tér 4. 2013.10.21.

5. Alapelvek

3. ábra - Alapelvek – saját szerkesztés

Korábban a hulladékgazdálkodási szakmapolitika alapvetően a keletkező hulladékok utólagos kezelésére koncentrált, és az ipari veszélyes hulladékok kérdéseit helyezte előtérbe. A hasznosítható hulladékokkal a 80-as évek közepén kezdtek el foglalkozni. Ezekben az időkben láttak hozzá az országos veszélyeshulladék-ártalmatlanító hálózat létrehozásához, továbbá kísérletet tettek az ipari hulladékok és a másodlagos nyersanyagok hasznosítására. A jelentős sikerek ellenére a gazdasági átalakulás során elakadtak, és a piacgazdasági érdekek kerültek előtérbe.²⁶

Az alapelv fogalma a következőképpen adható meg: „általánosan megfogalmazott normák rendszere, amelyek meghatározzák a cselekvési programok, magatartási szabályok kialakításának és alkalmazásának alapvető irányait.”²⁷ A hulladékgazdálkodás alapelvei között találunk olyan általános alapelveket, amelyek a környezetjog egész területén érvényesülnek. Ilyen például a megelőzés, elővigyázatosság elve. Továbbá a regionalitás

²⁶ Fodor László: Környezetjog. Bíbor Kiadó, Miskolc 2003. 170.o.

²⁷ Csák: i.m. 16. o.

elve²⁸ a környezetjog szakterületi alapelvei közé tartozik, amit azonban az új törvény már nem tartalmaz.²⁹ Ezen alapelv kivételének az oka a hulladéklerakók átszervezésével indokolható.³⁰

Az alapelvek körében a legfontosabb módosításnak a *kiterjesztett gyártói felelősség elvét* tartom, amely a Hgt.-hez képest kibővült, miszerint a termék előállítójának már a gyártás folyamán arra kell törekednie, hogy a termék előállításnál, valamint a termék használatánál a termékből keletkező hulladék mennyisége és veszélyesanyag-tartalma minél kevesebb legyen, és az adott termék a lehető leghosszabb ideig tölthesse be használati funkcióját.³¹ A kiterjesztett gyártói felelősség elvének gyakorlati megvalósítása elsőként 1990-ben jelenik meg Németországban, majd a csomagolásról és csomagolási hulladékról szóló 1994-es EK irányelvben.³²

Megítélésem szerint a Hgt.-ben szabályozott alapelvek az új törvényben is megtalálhatóak, csak az elnevezésükben történt módosítás.

Az elővigyázatosság elve nincs külön nevesítve a Ht.-ben, de az 55.§ (2) bekezdéséből levezethető, miszerint az ismeretlen összetételű hulladékot, mindaddig, amíg a környezetvédelmi hatóság megállapítja, hogy rendelkezik-e a törvény mellékletében meghatározott veszélyességi jellemzők valamelyikével, veszélyes hulladéknak kell tekinteni.

A megelőzés, mint alapelv, szintén nincsen külön meghatározva az új törvényben. A megelőzés fogalmát az értelmező rendelkezései között olvashatjuk, miszerint olyan intézkedés a hulladékképződést megelőzően, amely csökkenti a hulladék mennyiségét, a keletkezett hulladék környezetre és emberi egészségre gyakorolt káros hatásait, valamint az anyagok, illetve a termékek veszélyes - anyag tartalmát. /Ht. 2.§ 40./ Az ezzel összefüggő rendelkezések a Ht.-ben és a Hgt.-ben is hulladékokra vonatkozó általános szabályai között található meg, amely előírja, hogy a hulladék keletkezésének a megelőzése, a képződött hulladék mennyiségének és veszélyességének a csökkentése érdekében előnyben kell részesíteni a hulladékszegény technológiák alkalmazását; az anyag termelési- fogyasztási körfolyamatban tartását; a legkevesebb hulladékot, szennyező anyagot tartalmazó termékek

²⁸ Lásd bővebben: Faggyas Szabolcs: A regionális hulladékgazdálkodási rendszerek természetvédelmi vonatkozása a Duna-Tisza közén. V. Magyar Tájékológiai Konferencia. Sopron, 2012. augusztus 30-szeptember 1.

²⁹ Csák: i.m.. 16. o.

³⁰ Koleszár Krisztián személyes közlése alapján. Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Miskolc, Mindszent tér 4. 2013.10.21

³¹ László Tibor Zoltán: A hulladéktörvény technikai, stratégiai, technológiai vonzata. Új utakon a hulladékgazdálkodás-szakmai konferencia. Gödöllő, 2013. május 8-9. 39-45.o. 42.o.

³² Viszkei György: Kiterjesztett gyártói felelősség Európában és Magyarországon. Zöld Ipar Magazin. 2011. (1. évf.) 4. sz. 3. o.

előállítását, illetve az olyan anyagok kiváltását, amelyek hulladékként kockázatot jelentenek.

33

Úgy vélem, hogy a megosztott felelősség elve a Ht.-ben a hulladékgazdálkodás egyes szereplőinek a tevékenysége során alkalmazandó kötelezettségek közé kerültek be.

Az uniós hulladékgazdálkodási politika hulladékhierarchia néven ismert elméleten alapszik. Az elsődleges cél a hulladék képződésének a megelőzése. Abban az esetben, ha ez nem lehetséges, akkor a hulladék újrahasználatra előkészítését, továbbá újrafeldolgozását kell alkalmazni.³⁴ Ezen elgondolás a Ht.-ben az alapelvek szintjén is megjelenik, nevezetesen az *újrahasználat és újrahasználatra előkészítés* néven, amely előírja, hogy a termékek újrahasználatát, javítását, újratöltését, a hulladék újrahasználatra előkészítését, újrahasználati és javító hálózatok kiépítését kell elősegíteni./Ht.3.§ a)/

A Keretirányelv 16. cikke tartalmazza a *közelség és az önellátás elvét*. Az alapelvek értelmében a hulladék hasznosítását és ártalmatlanítását szolgáló létesítmények hálózatának kiépítésére vonatkozó intézkedéseket kell tenniük a tagállamoknak. Ezen a hálózaton keresztül kell lehetővé tenni, hogy a hulladék a legközelebbi, a célnak legmegfelelőbb létesítményben kerüljön hasznosításra és ártalmatlanításra. Az irányelv lehetőséget ad egy európai hulladékpiacon megalakítására, azáltal, hogy a hálózatot oly módon kell kiépíteni, hogy a tagállamok önellátóvá válhassanak a hulladék hasznosítása és ártalmatlanítása vonatkozásában, továbbá egyénileg képesek legyenek haladni a cél érdekében a földrajzi adottságok figyelembe vételével.³⁵

Az új törvény továbbá tartalmazza a szennyező fizet³⁶ elvét, biológiailag lebomló hulladék hasznosításának, a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosításának, és a keresztfinanszírozás tilalmának az elvét.

³³ Szilágyi Szilvia: Az integráció elvének érvényesítése a hulladékgazdálkodás jogi szabályozásában. EMLA Egyesület Budapest, 2013. Február. 1-16.o. 4. o.

³⁴ Szilágyi: i.m. 5.o.

³⁵ Marta Jofra Sora: Hulladékégetői túlkapacitás és hulladékszállítás Európában: vége a közelség elvének? Globális Szövetség a Hulladékégetés Alternatíváiért. 2013. január 7. 1-26.o. 3. o.

³⁶ Lásd bővebben: Csák: Gondolatok a szennyező fizet elvének alkalmazási problémáiról. Miskolci Jogi Szemle. 2011. (6. évf.) Klnsz. 31-45.o.

6.A hulladékra vonatkozó általános szabályok

Ahogy az a 2008/98/ EK irányelv is előírja, minden hulladékgazdálkodási politikának az elsődleges céljai közé kell, hogy tartozzon a hulladék keletkezése és gazdálkodása során a hulladék negatív hatásainak csökkentése a környezet és az emberi egészség védelme érdekében. A Ht. célja, a lakosok között szelektív hulladékgyűjtés érvényesítése, az emberek ösztönözése a kevesebb hulladék elhelyezésére a vegyes hulladékgyűjtő- edényekben ³⁷

Ennek érdekében került sor az ötlépcsős *hulladékhierarchia* bevezetésére. Ennek előzményei a Hgt.5.§ (1) bekezdésében olvasható, miszerint a tevékenységek végzése a legkisebb mértékben érintse a környezetet, biztosítható legyen a hulladékképződés megelőzése, a keletkező hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentése, a hulladék hasznosítása és ártalmatlanítása. A Ht.-ben megfogalmazott hulladékhierarchia célja, hogy az emberek a hierarchiában szereplő tevékenységek közül azt a megoldást válasszák, amely környezetvédelmi szempontból a legjobb. Az első a hulladékképződés megelőzése. Az irányelv a tagállamok kötelezettségévé teszi a megelőzés érdekében hulladék megelőzési programok elkészítését.³⁸ A megelőzés azonban nem minden esetben lehetséges, ezért a következő a hulladék újrahasználatra történő előkészítése. Ha a hulladék újrahasználatra történő előkészítése sem vezet eredményre a hulladék újrafeldolgozása, majd a hulladék egyéb hasznosítása- különösen az energetikai hasznosítás³⁹-, végül pedig a hulladék ártalmatlanítása szerepel. Fontos, hogy a hulladék elégetésére vagy lerakására csak a legvégső esetben kerüljön sor.⁴⁰ /Ht. 7.§ (1)-(2)/ A törvény megengedi az eltérést a sorrendtől bizonyos hulladékok⁴¹ esetében, ha ezt többek között a műszaki kivitelezhetőség, a gazdasági

³⁷ A Tanács Keretirányelve (2008.november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről HL L 312 2008. 1-28. (továbbiakban: 2008/98/ EK irányelv)

³⁸ Krämer: i.m. 347.o.

³⁹ A 2008/98/ EK irányelvben egyértelműen rögzítésre került, hogy a hulladékhierarchiában az energetikai hasznosítás megelőzi a lerakást. 71 millió tonna települési szilárd hulladék energetikai hasznosítása nyomán Európában 2009-ben 8 millió háztartás villamosenergia-fogyasztását és mintegy 5 millió lakás távfűtését biztosították. Ezzel szemben Magyarországon 2008-ban a települési hulladék 74 százaléka lerakásra került, és 9 százalékot sikerült energetikailag hasznosítani. Budapesten a hulladékból nyert energia a távfűtés csupán 4 százalékát adja. Bánhidya János: Gondolatok az energetikai hasznosításról. Zöld Ipar Magazin. 2011. (1. évf.) 3. sz. 3. o.

⁴⁰ Rácz András: A hulladékról szóló törvény. Új utakon a hazai hulladékgazdálkodás- szakmai konferencia 2013 1-218.o. 22. o.

⁴¹ A hulladékok egy adott hulladék életciklusának a vizsgálatát jelenti a keletkezéstől egészen a végső kezelésig. Koleszár Krisztián személyes közlése alapján. Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Miskolc, Mindszent tér 4. 2013.10.21.

életképesség és a környezetvédelem indokolja.⁴² Azonban az eltérés indokoltságát életciklus-szemléleten alapuló vizsgálati elemzéssel kell igazolni. /Ht.7.§(3)/

A Ht. bevezeti a *melléktermék* fogalmát. A fogalom bevezetésének a célja annak megállapítása, hogy valamely anyag vagy tárgy milyen esetekben tekinthető mellékterméknek, és nem pedig hulladéknak. A cél, hogy a gyártásnál képződő hulladék elkülönüljön a gyártási folyamat hasznos termékeitől.⁴³

A törvény rendelkezése értelmében azokban az esetekben, amikor az előállítási folyamat során nem olyan anyag vagy tárgy képződik, amelyre az előállítási folyamat irányul, bizonyos konjunktív feltételek fennállása esetén nem hulladéknak, hanem *mellékterméknek* kell tekinteni. A feltételek a következők: „a) a termék további felhasználása biztosított, b) az előállítását követően közvetlenül felhasználható, c) az előállítási folyamat szerves részeként állítják elő, d) a környezetet és az emberi egészséget hátrányosan nem érinti, és e) további használata jogszerű.” /Ht. 8.§ a) b) c) d) e)/

A Ht. rendelkezik a *hulladéktátság megszűnéséről*. Lényege, hogy bizonyos hulladékok, egy adott feldolgozottsági szint elérése után, bizonyos minőségi kritériumoknak való megfelelés esetén, alkalmassá válnak valamely gyártási technológiában való felhasználásra, továbbá nem alkalmazhatók a hulladékgazdálkodási előírások ezen anyagokra, illetve tárgyakra.⁴⁴

A hasznosítási műveleten átesett anyag vagy tárgy a következő feltételek együttes fennállása esetén nem tekinthető hulladéknak: „a) meghatározott célra, általános jelleggel használják, b) rendelkezik piaccal vagy van rá kereslet, c) megfelel a műszaki követelményeknek, továbbá a rá vonatkozó jogszabályi előírásoknak, szabványoknak, és d) használata nem veszélyezteti a környezetet és az emberi egészséget.” /Ht. 9.§ (1) a)b)c)d)/ A feltételeknek való megfeleltetés igazolására van szükség, amelyet tanúsító szervezet végezhet. /Ht. 10.§ (3)/

Az EU kettős céllal vezette be a hulladéktátság megszűnésének a szabályozását. Egyrészt a cégek adminisztratív terheinek a csökkentésével kívánja elősegíteni a hulladékhasznosítást,

⁴² A Tanács Keretirányelve (2008.november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről HL L 312 2008. 1-28. (továbbiakban: 2008/98/ EK irányelv)

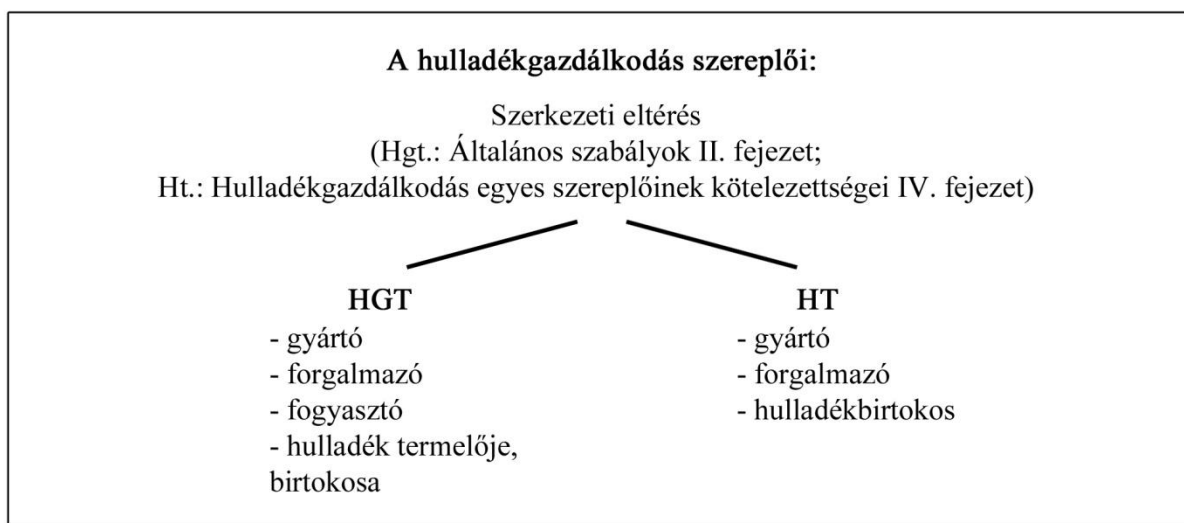
⁴³ Rácz: Az új hulladéktörvény sarokpontjai. Új utakon a hazai hulladékgazdálkodás- szakmai konferencia 2013 1-218.o 22. o.

⁴⁴ Új törvény az új évre? Zöld Ipar Magazin.2011,1. évf. 12. sz. 27. o.

másrészt pedig serkenteni kívánja a másodlagos nyersanyagok felhasználását az ipari termelésben.⁴⁵

⁴⁵ Hulladékból másodnyersanyag- Hulladékstátusz megszűnése: fórum a hulladékkezelők felkészítésére. Zöld Ipar Magazin.2011. (I. évf.) 11. sz. 35. o.

7.A hulladékgazdálkodás egyes szereplőinek a kötelezettségei

4. ábra - A hulladékgazdálkodás szereplői – saját szerkesztés

A Hgt. a hulladékgazdálkodás szereplőiként a gyártót, a forgalmazót, illetőleg a fogyasztót, továbbá a hulladék termelőjét, birtokosát nevesíti, az új törvényben a gyártó, forgalmazó és hulladékbirtokos kötelezettségei szerepelnek ezen fejezet alatt.

A Hgt. alapján a gyártó kötelezettségei a következőképpen foglalható össze:

A gyártó legfontosabb kötelezettsége a termék újrafelhasználása, illetve a forgalmazótól való visszavétele. Ezen kötelezettségek megfelelő teljesítését a betétdíj⁴⁶ és a letéti díj alkalmazása teszi lehetővé. További kötelezettségei közé tartozik, hogy tájékoztatást adjon az általa gyártott termék azon tulajdonságairól, amely a hulladékgazdálkodás szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak. /Hgt. 6.§ (1); 7.§ (1); 8.§ (1); 9.§ (2)/

Az új törvényben a gyártót *termékdíj fizetési kötelezettség*⁴⁷ terheli a környezetet különösen veszélyeztető termékek után, továbbá köteles vagyoni biztosítékkal rendelkezni a hordozható elemek és akkumulátorok visszavételi, begyűjtési és hulladékkezelési kötelezettsége ellátásának biztosítására.⁴⁸

A forgalmazóra vonatkozó rendelkezések abból a célból kerültek szabályozásra a törvényben, hogy ne csak a gyártóra vonatkozóan állapítson meg kötelezettségeket a Hgt.- ben foglalt szabályok betartására. A forgalmazó két szempontból is fontos szereplő. Egyfelől a betétdíjak,

⁴⁶Lásd bővebben: 209/2005. (X. 5.) számú Kormányrendelettel a betétdíj alkalmazásának a szabályairól

⁴⁷ Lásd bővebben: 2011. évi LXXXV. törvény a környezetvédelmi termékdíjról

⁴⁸ Csák: A környezetjogi felelősség magánjogi dogmatikája. Miskolci Egyetemi Kiadó. Miskolc, 2013. 199.o.

letéti díjak kifizetése, illetve visszafizetése általa valósul meg, másrészt pedig a hulladék bizonyos része nála keletkezik.⁴⁹ A törvény bizonyos esetekben a forgalmazó számára is előírja a visszavételi kötelezettséget. /Hgt. 10.§ (3)/ A forgalmazó fontos kötelezettsége közé tartozik, hogy bizonyos esetekben a használt terméket, csomagolást vagy a hulladékot visszavigye, és a fogyasztó által megfizetett betét- vagy letéti díjat visszafizesse. /Hgt. 10.§ (2)/

A *forgalmazóra* vonatkozó rendelkezések mindkét törvényben ugyanazon kötelezettségeket tartalmazza.

A régi és az új törvényben is megtalálhatjuk azt a rendelkezést, amely alapján a gyártó és a forgalmazó az előbb említett kötelezettségeik teljesítésre önálló szervezetet hozzanak létre. Ez egy olyan közvetítő szervezet, amely a gyártók, illetve a forgalmazók kötelezettségeit díjfizetés ellenében, szerződésben rögzített feltételek mellett átvállalja. Ezen szervezetről a környezetvédelmi hatóság nyilvántartást vezet, és csak a nyilvántartásba vételt követően kezdheti meg a tevékenységét. /Ht. 29.§ (1)-(3)/ Azon termékek esetében, amelyek után kötelesek termékdíjat fizetni, a hulladékot az OHÜ veszi át, azaz nem a közvetítő szervezet.⁵⁰

A Hgt. tartalmazza a *fogyasztóra* vonatkozó rendelkezéseket. Két fontos kötelezettséget olvashatunk a törvényben. Az egyik, hogy a fogyasztó köteles a szervezett hulladékbegyűjtést igénybe venni, másrészt pedig köteles a hulladékká vált terméket visszaszolgáltatni a visszavételre kötelezett, illetve jogosult részére. /Hgt. 12.§ (1);(3)/

A Hgt. értelmében a *hulladék termelőjének, birtokosának* a kötelezettsége közé tartozik a hulladék elkülönítetten való gyűjtése, ártalmatlanítása, hasznosítása./Hgt. 13.§(1),(3)/

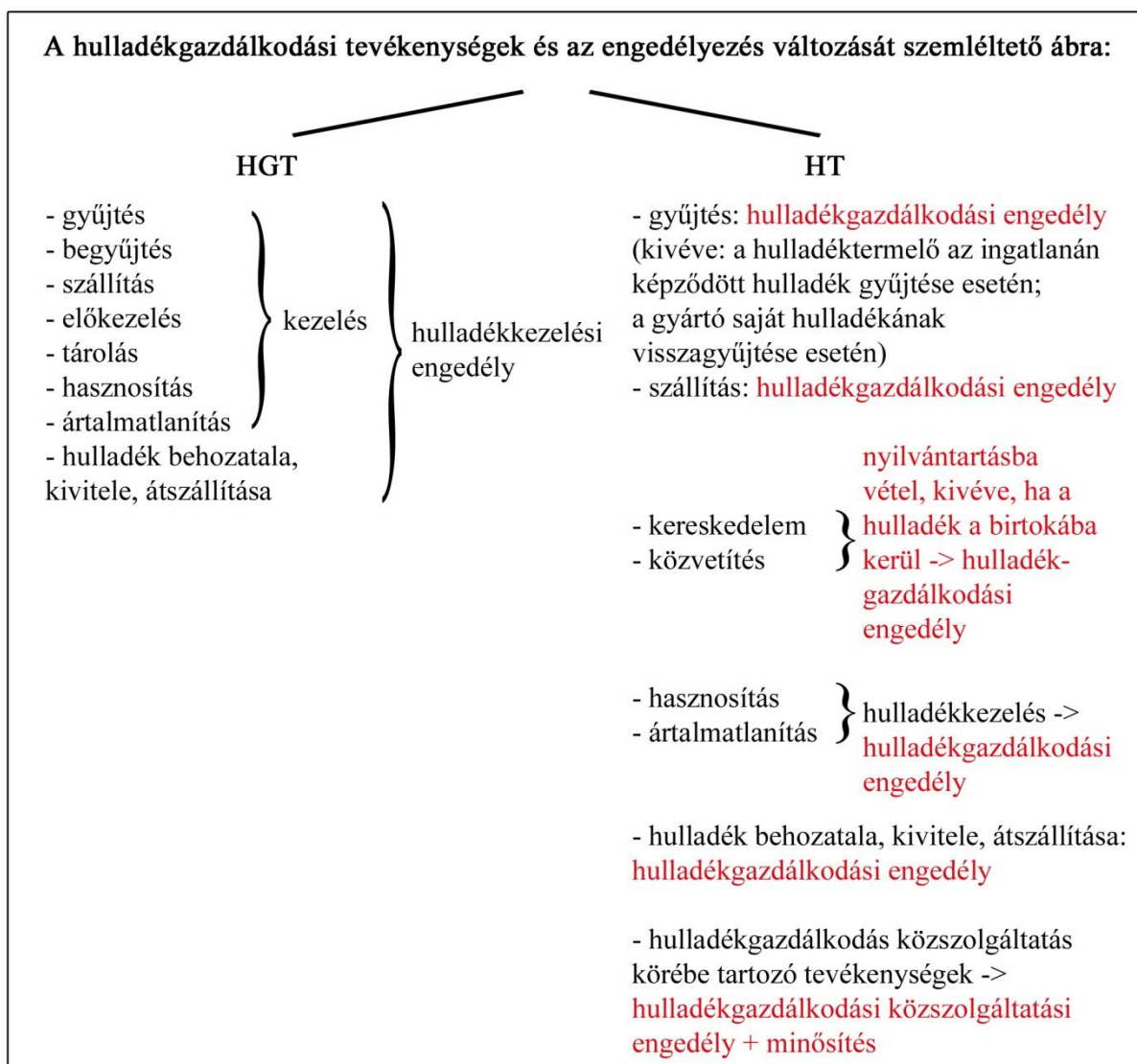
Az új törvény a *hulladékbirtokosra* vonatkozó kötelezettségek között részletezi, hogy miként kell gondoskodnia a hulladék kezeléséről. A kezelésről való gondoskodás eltérő tartalmú lehet attól függően, hogy ki a hulladék birtokosa. Tehát ez a kötelezettség teljesíthető saját üzemeltetésű hulladékkezelő létesítményben végzett művelettel, valamint a hulladék átadásával az arra feljogosított közszolgáltatónak, hulladékkezelőnek, közvetítőnek, kereskedőnek vagy az átvételre kötelezettnek.⁵¹

A hulladékgazdálkodásról szóló törvény:
http://www.szennyviktudas.bme.hu/files/2000i_43%20t%C3%B6rv%20hullad%C3%A9kgazd%C3%A1llkod%C3%A1sr%C3%B3l.pdf (2013.11.01.)

⁵⁰ Fodor: i.m.2012. 152.o.

⁵¹ Fodor: i.m. 2012. 152.o.

8. Hulladékgazdálkodási tevékenységek

5. ábra - hulladékgazdálkodási tevékenységek és engedélyezés – saját szerkesztés

Lényeges változások történtek a hulladékgazdálkodási tevékenységek területén. A Hgt. a gyűjtési, begyűjtési, szállítási, tárolási, előkezelési, hasznosítási és ártalmatlanítási tevékenységeket hulladékkezelési tevékenységeknek minősítette, továbbá rendelkezett a hulladék behozatala, kivitele és átszállítására vonatkozó szabályokról. Ezzel szemben az új törvény a gyűjtés, kereskedelem, közvetítés, szállítás, hasznosítás és ártalmatlanítás, valamint a behozatal, kivitel és átszállítás szabályait tartalmazza, amelyek közül hulladékkezelésnek a hasznosítás és az ártalmatlanítás minősül.

Módosítások történtek az engedélyezés körében is. Korábban hulladékkezelési engedélyről beszélhettünk, ma viszont már hulladékgazdálkodási engedély van. A Ht. bevezette a

nyilvántartásra vonatkozó szabályokat. Ezen szabály értelmében a hulladék kereskedelmével és közvetítésével kapcsolatos tevékenységeket nyilvántartásba vétel alapján lehet csak végezni. /Ht. 13.§ (1)/ A hulladékgazdálkodási engedély köteles tevékenységek pedig a nem termelő által végzett gyűjtés, kereskedelem, szállítás, hasznosítás, és ártalmatlanítás. Kivétel is lehetséges például a Ht. 28.§ (5) bekezdése értelmében a gyártó az általa előállított termékből származó hulladékot hulladékgazdálkodási engedély nélküli is gyűjtheti.

Speciális engedélynek tekinthető a közszolgáltatási engedély, hiszen csak ez alapján végezhető a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás. /Ht. 26.§ (2)/ Az engedély általában 5 évre adható ki, kivéve az OHÜ által minősített kezelő engedélyét ⁵², amelyet 10 évre szólóan is ki lehet adni.⁵³

A hulladékgazdálkodási tevékenységekkel kapcsolatos engedélyek kiadásával és nyilvántartásba vétel szabályaival kapcsolatos részletes rendelkezéseket 439/2012 (XII.29.) Kormányrendelet tartalmazza.

⁵² V.ö. 71/2013.(VIII.15.) VM rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről

⁵³ Fodor: i.m. 2012. 153.o.

A táblázatban szemléltettem, hogy a régi törvény mely hulladékgazdálkodási tevékenységeket tartalmazta, illetve, hogy ezen tevékenységek végzéséhez milyen engedélyek voltak szükségesek, továbbá látható, hogy a Ht. hogyan módosította a tevékenységek⁵⁴ és az engedélyek körét. A következőkben a tevékenységekkel kapcsolatos leglényegesebb változások bemutatására kerül sor.

Lényeges változás a hulladék kereskedelmének⁵⁵, illetve közvetítésének a bevezetése. A *közvetítő* olyan gazdálkodó szervezet, amely más nevében szervezi meg a hulladék hasznosítását, illetve ártalmatlanítását. Ide tartozik az az eset is, amikor a közvetítő nem lesz a hulladék tényleges birtokosa. A közvetítő fogalmába az egyéni vállalkozó és egyéni cég nem tartozik bele. /Ht.2.§ 38./ A *közvetítő szervezet* pedig olyan nonprofit gazdasági társaságként működő szervezet, amely a hulladék ártalmatlanítását, illetve hasznosítását nyilvántartásba vétel alapján végzi. A közvetítő szervezetbe az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (továbbiakban OHÜ) nem tartozik bele. /Ht.2.§ 38a./

A kereskedői, illetve a közvetítői tevékenység nyilvántartásba vétel alapján végezhető, kivéve, ha a hulladék a birtokába kerül, mert akkor hulladékgazdálkodási engedély szükséges. Továbbá a hulladékot kezelés céljából hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezetnek adhatja át, illetve közvetítheti. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékot csak a közszolgáltató nevében lehet megvásárolni, eladni, szállítani, közvetíteni, kivéve azt az esetet, amikor kezeli is a hulladékot. /Ht. 13.§ (1); (3);(6)/

A Ht. részletesebb rendelkezéseket tartalmaz a hulladék *behozatalára, kivitelére és átszállítására* vonatkozóan.

Ezen tevékenységekkel kapcsolatosan a hulladékszállításról szóló 1013/2006/ EK irányelvben, valamint az országhatárokat átlépő hulladékszállításról szóló 180/2007 (VII.3.) Kormányrendeletben találhatunk rendelkezéseket. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás után a Tanács a 259/ 93/ EK irányelvvel szabályozta e területet.⁵⁶ Míg a Hgt.-ben annyit

⁵⁴ V.ö. 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, továbbá a 213/2001.(XI.14.) Kormányrendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének a feltételeiről

⁵⁵ Fontossá vált a hulladékkereskedelem területén az ún. *fordított áfa fizetés* bevezetése, amelyre hazánkban 2006.január elsején került sor. Ennek célja az áfacsalások visszaszorítása. Ezen intézkedés bevezetésével a belföldi hulladékkereskedelemben mondhatni eltűntek az adócsalások, viszont a hátránya, hogy megjelent a hulladékok illegális exportja, főként a normál adózású országok felé. Terjedőben a fordított áfafizetés. Hulladéksors. 2010. 11. évf. 6. sz. 26-27.o.

⁵⁶ V.ö. Hulladékok országhatárokon át történő szállítása. Hulladéksors. 2006. 7. évf. 1. szám. 6-9.o.

olvashatunk, hogy milyen célból, hogyan, kinek az engedélyével lehet ezen tevékenységeket végezni, addig a Ht. már utal az említett 1013/2006/EK irányelvben foglalt rendelkezésekre.

A Ht. 19.§ (2) bekezdésének az értelmében „*Magyarország területére ártalmatlanításra szánt veszélyes hulladékot, valamint ártalmatlanításra szánt háztartási hulladékot és a háztartási hulladék égetéséből származó maradékanyagot behozni nem lehet.*”

A Keretirányelv lehetővé tette, hogy a tagállamok korlátozzák vagy megtiltsák az ártalmatlanítás céljából a hulladékégető műbe történő hulladékszállítást.⁵⁷ A környezetvédelmi hatóság a hulladék behozatalával, kivitelével és átszállításával kapcsolatban 5 esetben emelhet kifogást: a bejelentő vagy címzett büntetőjogi felelősségét a Btk.-ban meghatározott környezetkárosítás, természetkárosítás, valamint hulladékgazdálkodás rendjének megsértése⁵⁸ bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság jogerősen megállapította, addig, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül; ha a bejelentő vagy címzett a hulladékgazdálkodási tevékenység végzését kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll, továbbá, ha a Kvt. szerinti kármentesítési kötelezettségét a teljesítésre nyitva álló határidő alatt nem teljesíti; abban az esetben is kifogást lehet emelni, ha a hulladék behozatala hasznosításra szolgáló hulladékégető műbe irányul, és bebizonyosodik, hogy ez a Magyarországon képződött hulladék ártalmatlanítását tenné szükségessé, végül pedig, ha a behozni kívánt hulladék az ország területén képződött hulladék olyan kezelését eredményezné, amely a hulladékgazdálkodási tervekben foglaltakkal össze nem egyeztethető. / Ht. 20.§ (2) a) b) c); 21.§ a) b)/ A bejelentőnek, illetve a címzettnek hatósági bizonyítvánnyal kell igazolnia, hogy a kizáró okok nem állnak fenn vele szemben, továbbá a környezetvédelmi hatóság a büntügyi nyilvántartó szervtől adatokat is kérhet. / Ht. 20.§ (3)/

Azokat a hulladékokat, amelyeket nem hasznosítanak, ártalmatlanítani kell. Az ártalmatlanítás során azt a műveletet kell alkalmazni, amely az összességében környezeti eredményt biztosítja. /Ht. 16.§ (1)/ A hulladék ártalmatlanítása hulladékgazdálkodási engedély birtokában végezhető, amelynek tartalmaznia kell az ártalmatlanító létesítmény területének utógondozását, rekultivációját is. /Ht.17.§ (3)/

⁵⁷ Krämer: i.m. 352.o.

⁵⁸ Lásd bővebben: A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény

A nem veszélyes hulladékok az ártalmatlanítás megkezdéséig legfeljebb 1 évig tárolhatók. / 17.§ (2)/, továbbá az elkülönítetten gyűjtött hulladék csak abban az esetben ártalmatlanítható, ha hasznosítási műveleten esett át.⁵⁹ /Ht.16.§ (1)-(3)/

Azoknak a környezeti károknak az elévülési ideje, amelyek az ártalmatlanító létesítménnyel összefüggésben keletkeztek, a létesítmény bezárásától számított 30 év. /Ht.17.§ (4)/

A hulladék ártalmatlanításának a leggyakoribb módja a *hulladék lerakása*⁶⁰, amely csak szigorú közegészségügyi, környezetvédelmi, biztonsági, továbbá műszaki védelmi előírások betartásával végezhető.⁶¹

Fontos volt változást kezdeményezni annak érdekében, hogy minél kevesebb hulladék kerüljön lerakásra. Magyarországon – a becslések alapján - évente körülbelül 20-30 millió tonna hulladék keletkezik, ami az Unió összehasonlításban a középmezőnyt jelenti, azonban az ezen mennyiségből hasznosított hulladékok száma igen elenyésző.⁶² Ennek érdekében került bevezetésre az ún. *lerakási járulék*⁶³, amelynek mértéke a lerakott hulladék mennyiségétől függ.⁶⁴

Járulékfizetésre a hulladéklerakó üzemeltetője, illetve az ártalmatlanítási művelet végzője köteles. /Ht. 68.§ (1)/⁶⁵ A fizetési kötelezettség nem áthárítható. A fizetési kötelezettséget a keletkezésétől számított 15 napon belül a környezetvédelmi hatósághoz be kell jelentenie, és nyilvántartást kell vezetni a hulladéklerakóban keletkezett hulladékról. /Ht. 68.§ (3)-(6)⁶⁶

⁵⁹ A hasznosítási műveleteket a Ht. 3. számú melléklete sorolja fel, azonban a hasznosítás érdekében elkülönítetten gyűjtött hulladékok esetére az átalakítás R12, és a tárolás R13 hasznosítási művelet nem vonatkozik.(Ht.16.§(3))

⁶⁰ A hulladéklerakásról, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokat és feltételeket a 20/2006. (IV.5.) KvVM rendelet tartalmazza.

⁶¹ Fodor: i.m. 2006.210.o.

⁶² Országsszerte szelektív gyűjtésre ösztönöz az új hulladéktörvény <http://www.szelektivinfo.hu/sajtoszoba/122-orszagszerte-szelektiv-gyujtesre-osztonoz-az-uj-hulladektorveny> (2013.11.01.)

⁶³ A hulladéklerakási járulék megfizetésének részletes szabályait a 104/2013.(IV.5.) Kormányrendelet tartalmazta, amely azonban 2013. augusztus 29-én a hulladéklerakási járulék megfizetéséről és felhasználásainak céljairól szóló 318/2013. (VIII.28.) Kormányrendelet hatályba lépésével hatályát veszítette. <http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu/lerakas.php> (2013.11.05.)

⁶⁴ Fodor: i.m. 2012. 154.o.

⁶⁵ A Ht. 5. számú melléklete tartalmazza a járulék mértékére vonatkozó szabályokat, azaz hogyan kell számítani, továbbá tartalmazza a hulladék fajtánkénti egységárát. 2013- tól 2016-ig folyamatosan növekszik az egyes hulladékok után fizetendő járulék mértéke. Továbbá a törvény meghatározza, hogy mely ártalmatlanítási művelet után fizetendő. Eszerint talaj felszínére vagy talajba történő lerakás, talajban történő kezelés, mélyinjektálás, felszíni feltöltés, és lerakás műszaki védelemmel.

⁶⁶ Lásd bővebben: 318/2013. (VIII.28.) számú Kormányrendelet a lerakási járulék megfizetéséről és felhasználásának a céljairól

Véleményem szerint a lerakási járulék bevezetésével sor kerül a hulladékgazdálkodás újítására, mivel ezen rendelkezés is szolgálja azon célt miszerint minél kevesebb hulladék keletkezzon, és a keletkezett hulladék legnagyobb arányban hasznosuljon újra. Továbbá a hulladékhierarchiában is az utolsó helyen szerepel a hulladék ártalmatlanítása, amelynek a leggyakoribb módja a lerakás.

Vegyük egy példát. A házak bontása során meglehetősen sok bontási hulladék keletkezik. Nézzük meg a bontott beton esetét. Ha azt akarjuk lerakni, akkor például 30 tonna esetén 90000 Forint lerakási járulékot kell fizetni. Persze ezen összeg már 2016-ban a 360 000 Ft-ot is elérheti. Ebből következik véleményem szerint az, hogy ezen rendelkezés bevezetése meglehetősen jó a Ht.-ben foglalt célok elérése érdekében, viszont nehéz az átállás. Megfelelő időt és szervezést kell biztosítani mind a hulladékkezelőknek, mind pedig hulladékgazdálkodásban részt vevő egyének számára.

9. Települési hulladékra vonatkozó szabályok: a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás

A települési hulladék problematikája mindennapi életünk szerves részét képezi, hiszen rendkívül gyakran kell szembesülnünk eldobált hulladékokkal, amelyek súlyos kárt okoznak a környezetünkben.

A hatályos szabályozás szerint a települési hulladék „háztartási és a háztartási hulladékhoz hasonló, szilárd hulladék.” /Ht. 2.§ 43./ Ahogy korábban említettem lényeges változás, hogy a Ht. hatálya alól kikerült a folyékony hulladékok szabályozása, amely a vízvédelmi szabályozás körébe került.⁶⁷ A folyékony hulladék kezelése továbbra is az önkormányzat feladata, de már nem a hulladékgazdálkodás szabályai alapján, hanem a vízgazdálkodás szabályai szerint kell eljárnia.⁶⁸

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás területén jelentős változás történt, azáltal, hogy 2013. január elsejétől a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás állami irányítás alá került, ami azt jelenti, hogy kizárólag olyan cég végezheti ezen tevékenységet, amely legalább 51 százalékban állami vagy önkormányzati tulajdonban áll.⁶⁹ Ezen rendelkezés bevezetésének az indokát nehéz megmagyarázni, hiszen környezetpolitikai szempontból akkor lenne indokolt, ha a közszolgáltatók nem látnák el a feladataikat.⁷⁰

Az új hulladéktörvény bevezette a közszolgáltatási minősítési rendszert. Az Országgyűlés 2013 májusában elfogadta a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló 2013.évi CXXV. törvényt, amely 2014. január elsején lép hatályba.

Az új szabályozás bevezetésének az indoka, hogy a közszolgáltató kiválasztásánál a gazdasági szempontokon kívül a szolgáltatás színvonala is meghatározó legyen.⁷¹

A települési önkormányzat a közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés⁷² útján biztosítja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátását, és kizárólag

⁶⁷ Lásd bővebben 220/2004. (VII.21.) Kormányrendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól

⁶⁸ Fodor: i.m. 2012 155.o.

⁶⁹ Nyakunkon a hulladékos korszakváltás. Zöld Ipar Magazin.2012. 2. évf. 7. sz. 8-10.o. 8. o.

⁷⁰ Célkeresztben a hulladék közszolgáltató magáncégek: http://figyelo.hu/cikk_print.php?cid=375788_celkeresztben_a_hulladek_kozszolgáltato_magancegek 2013. 11.15.)

⁷¹ Törvény szabályozhatja a jövőben a hulladékgazdálkodási közszolgáltatók minősítését <http://www.kormany.hu/hu/videkfejlesztési-miniszterium/kornyeztugyvert-felelos-allamtitkarsag/hirek/torveny-szabalyozhatja-a-jovoben-a-hulladeggazdalkoda> (2013.11.01.)

⁷² A Ptk. 387.§ értelmében „Közüzemi szerződés alapján a szolgáltató köteles meghatározott időponttól a fogyasztó számára folyamatosan és biztonságosan a fogyasztó igénye szerint meghatározott közüzemi szolgáltatást nyújtani, a fogyasztó pedig köteles időszakonként díjat fizetni.”

olyan gazdasági szereplővel kötheti meg, amely rendelkezik hulladékgazdálkodási közszolgáltatási engedéllyel, valamint az OHÜ által kiállított minősítő okirattal. /Ht. 34.§ (3)/

A minősítési eljárást⁷³ az OHÜ külön, a minősítésre megalakított szerve folytatja le, amely során három minősítési kategóriába (A-B-C) és három minősítési fokozatba sorolják a szolgáltatókat.⁷⁴

Az ingatlantulajdonos⁷⁵ köteles a közszolgáltatást igénybe venni, és a hulladékot gyűjteni. 2015-től ezen kötelezettségét hulladéktípusok szerinti elkülönített gyűjtéssel kell teljesítenie.⁷⁶

Változás történt a tekintetben, hogy a jegyző milyen jogszabályi felhatalmazás alapján léphet fel azzal szemben, aki nem adja át a közszolgáltatónak a hulladékot. A 241/ 2001.(XII.10.) számú Kormányrendelet rendelkezett a jegyző hulladékgazdálkodási feladat- és hatásköréről, azonban hatályát veszítette.⁷⁷ Korábban a jegyző az elhagyott hulladékok elszállításával és ártalmatlanításával kapcsolatosan a Hgt. 30.§ (3) bekezdésének az a) és b) pontjában meghatározottak szerint járt el, vagyis az elhagyott hulladék elszállítására és ártalmatlanítására kötelezhette a hulladék tulajdonosát, vagy ha a hulladék tulajdonosának a személye nem volt megállapítható, akkor az ingatlan tulajdonosát.

A Keretirányelv értelmében az önkormányzatok megtiltathatják a települési hulladék más helyekre történő szállítását, abban az esetben, ha a hulladékot maguk akarják elégetni.⁷⁸

⁷³ Lásd bővebben 2013. évi CXXV. törvény a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről

⁷⁴ Köszolgáltatói minősítés-szakmai konferencia, hiteles forrásból <http://www.szelektivinfo.hu/minosites/konferencia/osszefoglalo> (2013.11.01.)

⁷⁵ A rezsidíjak csökkentéséről szóló 2013.évi LIV. törvény a Ht. hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapítására vonatkozó szabályozást módosította, ami alapján a közszolgáltatás díja a következőképpen módosult: „a természetes személy ingatlanhasználó részére kiállított számlában meghatározott hulladékgazdálkodási közszolgáltatásért fizetendő szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapidíjat) nem haladhatja meg a 2012. április 14. napján alkalmazott díj legfeljebb 4,2 százalékkal megemelt összegének 90 százalékát.” Tájékoztatás 10%-os rezsicsökkentésről: <http://vg-kft.hu/hu/hirek/tajekoztatás-10-os-rezsicsokkentésrol> (2013.11. 10.)

⁷⁶ Fodor: i.m. 2012. 156.o.

⁷⁷ V.ö. A hulladékról szóló törvénnyel összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 441/ 2012. (XII.29.) Kormányrendelet

⁷⁸ Krämer: i.m. 352.o.

10. Termelési hulladék, veszélyes hulladék, hulladékolaj

A Ht.-ben külön fejezet alatt találhatunk rendelkezéseket a termelési hulladékra,⁷⁹ veszélyes hulladékra, valamint a hulladékolajra vonatkozóan.

10.1. Termelési hulladék

A Vidékfejlesztési Minisztérium Környezetvédelmi Államtitkárságának meghatározó környezetpolitikai célja, hogy a gazdálkodó szervezet tevékenysége során képződött termelési hulladékkal kapcsolatban arra ösztönözze ezen szervezeteket, hogy a hulladék az elérhető legtakarékosabb módon és legrövidebb időn belül kerüljön a képződésének a helyétől a hasznosító, illetve ártalmatlanító létesítményekbe. Ezen cél elérése érdekében a hasznosításra vagy ártalmatlanításra kerülő nem veszélyes hulladék a hasznosítás megkezdéséig legfeljebb 1 évig tárolható, amelybe az előkezelés időtartamát is bele kell számolni.⁸⁰

A termelési hulladékra, valamint az elkülönítetten gyűjtött háztartási hulladékhoz hasonló hulladékkal⁸¹ kapcsolatos tevékenység végzésének a feltételeiről szóló kormányrendelet előírásait kell alkalmazni. /Ht. 54.§(5)/

10.2. Hulladékolaj

A mindennapi életünk során számos olyan termékkel találkozunk, amelyek veszélyes anyagnak minősülnek. Sok ember számára gondot okozhat, hogy az ilyen veszélyes hulladékokat, amelyek a háztartásokban keletkeznek, hogyan kell a legbiztonságosabban gyűjteni és tárolni. A legfontosabb mindenekelőtt a szelektív gyűjtésük, illetve, hogy az erre kijelölt hulladékudvarokba történő elszállításuk.⁸²

A Ht. új fogalomként tartalmazza a *hulladékolaj* kategóriáját. A hulladékolaj a törvény értelmében „*olyan ásványi vagy szintetikus kenőolaj, illetve ipari olaj, amely az eredeti*

⁷⁹ A termelési hulladékhoz korábban nem kapcsolódott végrehajtási rendelet. Bartókné Tassonyi Annamária személyes közlése alapján. Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak- Magyarországi Kirendeltsége 3530 Miskolc Vörösmarty út 77. 2013. 09. 20.

⁸⁰ Szögyényi- Kovács Szabolcs: A törvényalkotás jogi, környezetvédelmi elemei, dilemmái, várható végrehajtási utasítások. Új utakon a hulladékgazdálkodás-szakmai konferencia 201. 33-38.o. 34. o.

⁸¹ Háztartási hulladékhoz hasonló hulladék: „*az a vegyes, illetve elkülönítetten gyűjtött hulladék, amely a háztartásokon kívül képződik, és jellegében, összetételében a háztartási hulladékhoz hasonló.*” (Ht. 2.§ 22.)

⁸² <http://www.szelektiv.hu/kategoria.27.hulladekolaj> (2013.11.01.)

rendeltetési célra tovább nem használható, így különösen a használt motorolaj és sebességváltó-olaj, kenőolaj, turbinaolaj és a hidraulikaolaj.”⁸³/Ht.2.§ 30./

A hulladékolajjal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek részletes szabályait a 145/2012.(XII.27.) VM rendelet tartalmazza.

10.3. Veszélyes hulladék

A veszélyes hulladékok szabályozása az új hulladék törvényben is külön fejezet alatt található. A veszélyes hulladékokkal kapcsolatban számos rendelet született. Elsőként a Kormány 1996-ban fogadta el a 101/1996. (VII.12.) Kormányrendeletet a Bázeli Egyezmény kihirdetéséről, majd az 102/ 1996. (VII.12.) Kormányrendeletet. A Bázeli Egyezmény kidolgozását az ENSZ 1985-ben kezdte el magyar és svájci kezdeményezésre, ezt követően az Egyezmény végső formájának az aláírására 1989-ben került sor, amelyben hazánk is részt vett. Az Egyezmény 1996-ban lépett hatályba, amellyel eleget tettünk a vállalt nemzetközi kötelezettségeinknek, és megtörtént a veszélyes hulladékok hazánkat érintő nemzetközi forgalmának szabályozása.⁸⁴

Veszélyes hulladékokkal kapcsolatos szabályozás megtalálható a hulladékszállításról szóló 1013/2006/EK irányelvben, a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 440/2012.(XII.29.) Kormányrendeletben, továbbá a 98/2001.(VI.15.) rendelet, amely rendelkezik a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének a feltételeiről, és vannak a veszélyes hulladékok egyes speciális fajtáiról szóló jogszabályok, például az elemek és akkumulátorok kezeléséről vagy a hulladékolajról.

A Ht. meghatározza a veszélyes hulladék fogalmát, miszerint „ a törvény 1. számú mellékletében meghatározott veszélyességi jellemzők legalább egyikével rendelkező hulladék.”

A Hgt. 32.§ (1) bekezdésében a korábban említett elővigyázatosság elvét olvashatjuk, miszerint az ismeretlen összetételű veszélyes hulladékot addig, amíg a veszélyességét vagy veszélytelenségét nem állapítják meg, veszélyes hulladéknak kell tekinteni. A Hgt. rendelkezik továbbá arról, hogy a veszélyes hulladékot más hulladékkal vagy anyaggal

⁸³ A fáradt olaj minőségétől függően két eljárás lehetséges. A rossz minőségű olajat ártalmatlanítják, míg a hasznosíthatót a MOL visszagyűjti. A fáradt motorolaj rendkívül veszélyes a környezetre, hiszen egy liter édesvízbe jutása esetén egy millió édesvizet változtathat szennyvízzé. A környezet veszélyeztetésének, valamint szennyezésének az elkerülése érdekében fontos a megfelelő kezeléssel történő gondoskodás. Kalocsai Zoltán: Olajozott probléma. Zöld Ipar Magazin. 2012. (2. évf.) 5. sz. 20-21-o.

⁸⁴Bese Erzsébet (szerk.): Kézikönyv a veszélyes hulladékokról KJK-KERSZÖV Kiadó 2001. 13-14.o.

összekeverni tilos, ezt csak a környezetvédelmi hatóság engedélyezheti, továbbá az olyan tevékenységről, amelynek során veszélyes hulladék keletkezik anyagmérleget kell készítenie a termelőnek, valamint hulladékgazdálkodási tervet készíteni a veszélyes hulladékok keletkezésének a csökkentésére, hasznosítására és ártalmatlanítására vonatkozóan; a hulladék birtokosa pedig köteles a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységéről nyilvántartást vezetni, és erről a környezetvédelmi hatóságoknak adatokat közölni. /Hgt. 32.§ (3)-(4)/ A háztartásban keletkezett veszélyes hulladékot elkülönítetten kell gyűjteni, és azt az ártalmatlanításra engedéllyel rendelkező hulladékkezelő részére kell átadni. /Hgt. 23.§ (5)/

A Ht. 55.§-ának értelmében veszélyes hulladéknak minősül a hulladékjegyzékben veszélyes hulladékként szereplő, valamely veszélyességi jellemzők legalább egyikével rendelkező hulladék, továbbá a hulladékjegyzékben nem veszélyes hulladékként szereplő hulladék, amelyről a környezetvédelmi hatóság megállapítja, hogy rendelkezik valamelyik veszélyességi jellemzővel.

Az új törvény a tilalmak körét kiegészíti a hígítással, miszerint *„veszélyes hulladékot nem lehet hígítani vagy összekeverni annak érdekében, hogy a veszélyes anyagok eredeti koncentrációja a hulladékot veszélyes hulladékká minősítő határérték szintje alá csökkenjen.”* /Ht. 56.§ (2)/

Abban az esetben, ha hulladékgazdálkodási engedélye nélkül került sor a hulladék összekeverésére, szét kell választani. Erre a környezetvédelmi hatóság kötelezheti is a hulladékbirtokost, ha ennek a kötelezettségének nem tesz eleget. A törvény azonban hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezeteknek a hígítást és az összekeverést 3 esetben engedélyezheti:

- ha a tevékenység nem veszélyezteti az emberi egészséget és nem károsítja a környezetet
- a keverés vagy a hígítás eredményeként a veszélyes hulladék környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatása csökken vagy nem növekszik
- a keverési művelet az elérhető legjobb technikának⁸⁵ megfelel /Ht.56.§ (5) a)b)c)

⁸⁵ elérhető legjobb technika (BAT): „*legjobb az, ami a leghatékonyabb a környezet egészének magas szintű védelme érdekében; elérhető az a technika, amelynek fejlesztési szintje lehetővé teszi az érintett ipari ágazatokban történő alkalmazását elfogadható műszaki és gazdasági fejlesztések mellett.*” Csák: i.m. 26. o.

A hulladéktermelőnek a veszélyes hulladék csomagolása, címkézése, szállítása, tárolása során figyelemmel kell lennie a nemzetközi egyezményekre és a közösségi jogra. A veszélyes hulladékot a szállítás során nyomtatvánnyal kell ellátni. /Ht. 58.§ (1)-(2)/

A veszélyes hulladékok Magyarország területére, illetve Magyarország területéről történő szállításának a szabályozása kulcsfontosságú. Ezért nélkülözhetetlennek tartom az erre vonatkozó szabályozás ismertetését.

A 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvényünk számos rendelkezést tartalmaz a környezetvédelemre vonatkozóan. A veszélyes hulladékok vonatkozásában fontos az Alaptörvény XXI. cikk (3) bekezdésében foglalt rendelkezés, miszerint „*elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.*” Magyarország már régóta küzd ártalmatlanításra szánt hulladékok az országba behozatala ellen. 2006-ban az országba német illegális hulladék érkezett, amelyek elhagyatott raktárakban, tanyákon kerültek elhelyezésre. Ezeknek egy része még ma is a telephelyeken található.⁸⁶

A korábban említett 1013/2006 EK rendelet a hulladékok között az alapján tesz különbséget, hogy hasznosítani vagy ártalmatlanítani akarják, valamint saját hulladéklistát tartalmaz, amelyben zöld (nem veszélyes hulladékok), sárga lista, és az ún. vörös lista található, amelybe az exporttilalom alatt álló hulladékok tartoznak. A rendelet további fontos előírása, hogy abban az esetben, ha a nemzeti hatóságok között véleményeltérés van arra vonatkozóan, hogy az adott dolog hulladék-e vagy nem, továbbá veszélyesnek minősül-e vagy sem, akkor mindig a szigorúbb követelményeket kell alkalmazni. A hulladékok nemzetközi szállításánál figyelembe kell venni a nemzetközi munkamegosztás valós igényét a hulladékkezelésben, továbbá a szállítás és kezelés környezetre gyakorolt negatív hatásait, amelynek a legkisebb mértékűre való csökkentésére kell törekedni, továbbá azt, hogy a hulladék áru.⁸⁷ A rendelet szabályainak a belső piac célkitűzéseire is figyelemmel kell lennie, annak ellenére, hogy nem

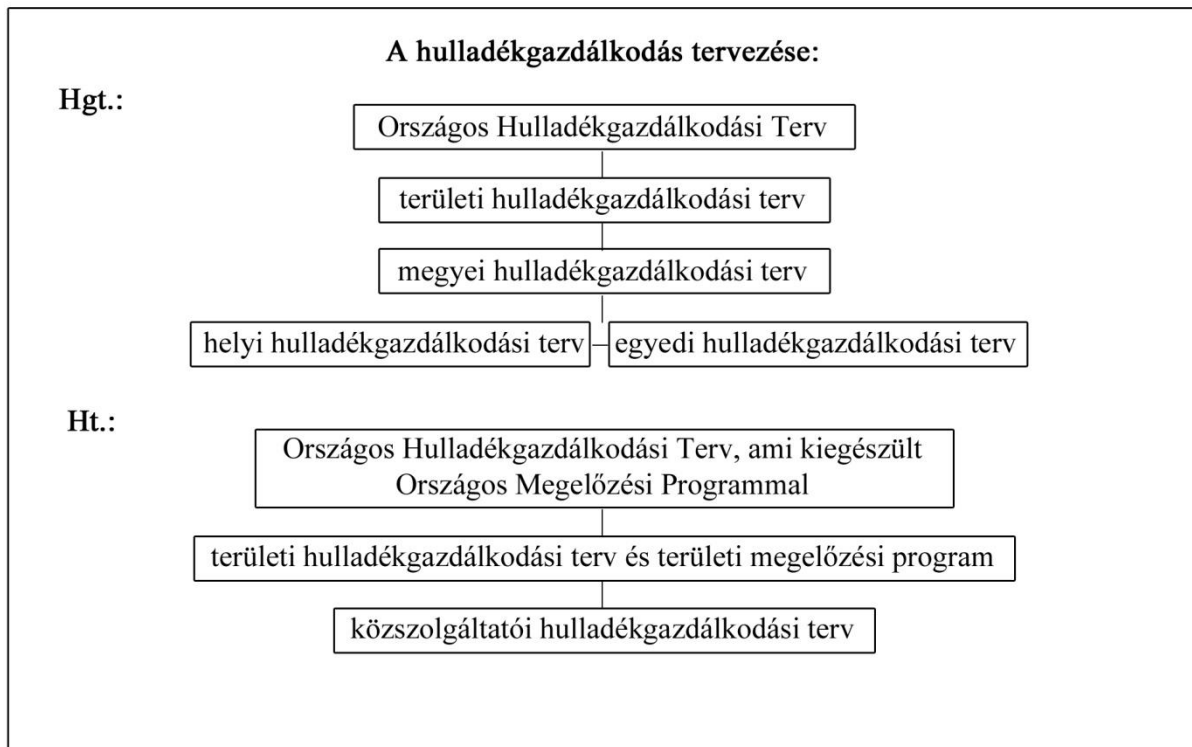
⁸⁶Öt éve takarítják az illegálisan behozott német szemetet: <http://www.mr1-kossuth.hu/hirek/itthon/ot-eve-takaritjak-az-illegalisan-behozott-nemetszagi-szemetet.html> (2013.11.01.)

⁸⁷ Az egyre növekvő lakossági hulladékok hasznosítására vonatkozóan Belgium dekrétumot bocsátott ki, amelyben megtiltotta a belga szemétkonténókra más országból származó hulladék lerakását. Az Európai Bizottság a rendelkezést az áruk Unión belüli szabad áramlása megsértésének minősítette, arra hivatkozással, hogy az uniós termékekre vonatkozó szabályozásnak a hulladék is megfelel. Belgium arra hivatkozott, hogy az uniós áru esetén fontos, hogy legyen piaci ára. A hulladéknak nincs ára, éppen ellenkezőleg fizetni kell az elszállításáért, és ebből következik, hogy a hulladék nem áru, hanem szolgáltatás, ezáltal a szolgáltatások alapszabadságára vonatkozó előírásokat kell figyelembe venni. Az Európai Bíróság elutasította az alperes érvelését, arra hivatkozással, hogy a hulladék árunak tekinthető a műszaki fejlődés eredményeként, mert újrahasznosítható, így ezáltal megjelenhet a tagállamok közötti termékforgalomban. Szabó Marcell: Az áruk szabad áramlására vonatkozó rendelkezések hatálya. In: Osztovics András (szerk.): Az Európai Unió joga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2012. 380-382.o. 381.o.

a belső piac kialakítása, hanem korlátozása a célja. A rendelet különbséget tesz az uniós tagállamok és a nem uniós tagállamokon belüli szállítások között. A tagállamokon belüli zöld listás hulladékok szállítása esetén a szállítmányt csupán kísérőlevéllel kell ellátni, míg a sárga listás hulladékok hasznosítás, valamint ártalmatlanítás érdekében történő szállítása esetén mind a küldő, mind a fogadó ország hatóságának a részéről előzetes bejelentés és hatósági engedély szükséges.⁸⁸

⁸⁸ Fodor: Az Alaptörvény esete a szennyező hulladékokkal és az európai jog. Magyar jog. 2012. 11. sz. 641-652.o. 641-643.o.

11.A hulladékgazdálkodás szervezése/ tervezése

6. ábra - A hulladékgazdálkodás tervezése – saját szerkesztés

A hulladékgazdálkodási tervek megalkotásával három érdeket kívánnak érvényesíteni a jogalkotók. Egyrészt biztosítani kívánják a hulladékgazdálkodás stratégiai célkitűzéseit, másrészt a törvényben megállapított célok elérését, harmadrészt pedig a hulladékgazdálkodási alapelvek érvényesülését. /Hgt. 33.§- Ht.73.§ (1)/

A Hgt. a hulladékgazdálkodás tervezését 3 szintre osztotta. A legmagasabb szinten az Országos Hulladékgazdálkodási Terv (továbbiakban OHT) állt, amelyet az Országgyűlés a Nemzeti Környezetvédelmi Program részeként fogadott el. /Hgt. 33.§/

A tervek elkészítése korábban a felügyelőség feladatkörébe tartozott, az új törvény alapján viszont az OHÜ készíti. /Hgt. 34.§ (1); Ht. 73.§ (1)/

Az OHT-t hat évre kell megalkotni, és 2 évente beszámolót készítenek a tervben foglaltak végrehajtásáról. A legfontosabb célkitűzése a nemzeti hulladékgazdálkodási szakmapolitika kereteinek kidolgozása, továbbá a célok eléréséhez elengedhetetlen eszközök és intézkedések

megállapítása. Az első OHT-t⁸⁹ a 2003-2008-as időszakra készítették el, amely a második Nemzeti Környezetvédelmi Program részét képezte. A második OHT a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozóan határozza meg a szakmai keretet, amelyet a harmadik Nemzeti Környezetvédelmi Program részeként fogadtak el, és amelyben már érvényesíteni kell az Európai Unió által megalkotott 2008/98/ EK irányelvet a hulladékokról.⁹⁰

A megyei önkormányzat önálló megyei hulladékgazdálkodási tervet készíthet az országos és a területi tervvel összhangban. /Hgt. 34.§ (6)/

A települési önkormányzat az illetékességi területére helyi hulladékgazdálkodási terv kidolgozására jogosult, amelyet önkormányzati rendeletben hirdetett ki. /Hgt.35.§ (1),(3)/ A települési önkormányzatok ezen kötelezettségüket közös hulladékgazdálkodási terv kidolgozásával is teljesíthetik. /Hgt. 36.§ (1)/

A Hgt. felhatalmazást adott egyes, a hulladékgazdálkodási feladatokat jelentősen befolyásoló gazdálkodó szervezetek számára, hogy egyedi hulladékgazdálkodási tervet készítsenek. /Hgt.36.§ (2)/⁹¹

Az új hulladéktörvényben a helyi és az egyedi tervek már nem szerepelnek, az országos , területi és közszolgáltatási hulladékgazdálkodási tervek készítésére vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket.

A hulladékgazdálkodási tervekre és megelőzési programokra vonatkozó részletes szabályozást a 310/2013. (VIII.16.) számú Kormányrendelet tartalmazza.

Újdonságként jelenik meg az Országos Megelőzési Program (továbbiakban OMP), amely az Országos Hulladékgazdálkodási terv részekét képezi. Az OHT és az OMP kidolgozásában az OHÜ, a környezetvédelmi hatóság, továbbá a helyi önkormányzatok együttműködhetnek az Európai Unió tagállamaival és az Európai Bizottsággal. A környezetvédelemért felelős miniszter terjeszti a Kormány elé a terveket, és az elfogadásról a Kormány határozatban dönt. 6Ht.73.§ (1)-(4)/

⁸⁹ Az első Országos Hulladékgazdálkodási Terv a 110/2002. (XII.12.) Országgyűlési határozattal került elfogadásra.

⁹⁰ Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2009-2014. Szakmai előkészítő anyag. 1-118.o.4. o. http://www2.u-szeged.hu/biztonsag/htm/hgt/OHT_II%202010_febr.pdf (2013.11.02.)

⁹¹ 126/2003. (VIII.15.) számú Kormányrendelet tartalmazta a tervek részletes tartalmi elemeit.

A területi hulladékgazdálkodási terv részeként területi megelőzési programokat is meg kell alkotni, amelyeket a környezetvédelemért felelős miniszter hagy jóvá. /Ht.74.§ (1)-(2)/

A hulladékgazdálkodási terveket és területi programokat hét évre kell elkészíteni. A készítésükbe be kell vonni a helyi önkormányzatokat, érdek-képviselői és környezetvédelmi civil szervezeteket, továbbá az illetékes hatóságokat, valamint a környezetvédelmi igazgatási szerveket. /Ht. 75.§ (1)-(2)/

A tervek, illetve a programok felülvizsgálatára az OHÜ jogosult, amelyet a tervezési időszak negyedik évében kell elvégeznie, valamint az eredményről beszámolót készít, amelyben részletezi a tervezési területen képződő hulladék mennyiségét, a hulladékgazdálkodás helyzetét, a hulladékkezelő létesítmények állapotát, valamint az országos, illetve területi tervek és programok módosításának a szükségességét. /Ht. 75.§ (3)-(4)/⁹²

Az új törvény a közszolgáltatói hulladékgazdálkodási terv készítését teszi a közszolgáltató kötelezettségévé, amelyet legalább 3 évente kell elkészíteni. A célja a hulladékgazdálkodási tervekben és megelőzési programokban foglalt, valamint a törvényben meghatározott megelőzési, hasznosítási és ártalmatlanítási célkitűzések megvalósítása. A terveket a környezetvédelmi hatóság hagyja jóvá. A közszolgáltatói hulladékgazdálkodási terv részletes szabályait közszolgáltató hulladékgazdálkodási tevékenységéről és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének a feltételeiről szóló 438/2012. (XII.29.) számú kormányrendelet tartalmazza. /Ht. 78.§ (1)-(4)/

Az új törvény lényegesen megváltoztatta a hulladékgazdálkodási tervekre vonatkozó szabályozást. Megszűnt az egyedi hulladékgazdálkodási terv, helyébe a közszolgáltatói hulladékgazdálkodási terv készítésének a kötelezettsége lépett. A Országos Hulladékgazdálkodási Terv Országos Megelőzési Programmal, a területi hulladékgazdálkodási terv pedig területi megelőzési programmal egészült ki. Korábban az OHT-t országgyűlési határozatként fogadták el /lásd: Hgt.33.§/, az új szabályozás értelmében kormányhatározatként kerül elfogadásra, továbbá a tervek megalkotása az OHÜ feladata lett,

⁹² A törvény, valamint a Kormányrendelet is meghatározza a kötelező tartalmi elemeket, amelyek a következőkkel bővültek ki a korábbi tervekhez képest: a hulladéktátság megszűnése során a hulladékkörből kikerült anyagok, termékek éves becsült mennyiségét; a biológiailag lebomlott hulladékkal és az állati melléktermékkel kapcsolatban lerakásra kerülő mennyiséget; be kell mutatni a tervezési területen élő lakosok, ott működő gazdálkodó szervezetek, közintézmények hulladékgazdálkodásával kapcsolatos szokásait, továbbá a hulladékképződés megelőzése érdekében tett intézkedéseiket; a közszolgáltató által végzett hulladékgazdálkodási tevékenységeket; a tervezett célkitűzéseket és feladatokat; valamint a cselekvési és megelőzési programot. 310/2013. (VIII.16.) számú Kormányrendelet 2. melléklete a hulladékgazdálkodási terv szerkezeti felépítése és tartalmi elemei http://www.kormany.hu/download/2/fa/f0000/310%20korm_rend.pdf

tehát kikerült a felügyelőség feladatköre alól. Az OHT már nem része a Nemzeti Környezetvédelmi Programnak, azonban továbbra is az abban foglalat rendelkezéseket figyelembe kell venni. Az új szabályozás értelmében a terveket nem 6, hanem 7 évre kell készíteni. A következő OHT-t a 2014-2020-ig terjedő időszakra kell elkészíteni.⁹³

⁹³Szőgyényi: A hulladékról szóló törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek. Új utakon a hazai hulladékgazdálkodás- Szakmai konferencia Gödöllő, 2013. május 8-9. HGK kiadvány 5-218.o. 178.o.

12.Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség

Az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (továbbiakban OHÜ) a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011.évi LXXXV. törvény hozta létre.⁹⁴

2011 októberében a környezetvédelemért felelős miniszter által alakult meg. A magyar állam kizárólagos tulajdonában lévő társaság. Az OHÜ 2012-től kizárólagos jogot kapott hazánk területén irányítani és ellenőrizni a szelektív hulladékgyűjtést. Alapfeladata, hogy hazánkban mindenki számára átlátható és hatékony szelektív hulladékgyűjtést dolgozzon ki. Az állami költségvetés adott évre tervezett termékdíj bevétel egy részét megkapja támogatásként. a termékdíj-kötelezettek nyilvántartása, és a termékdíj-fizetési kötelezettség teljesítésének az ellenőrzése viszont a NAV feladatkörébe tartozik.

Feladatai közé tartozik továbbá a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése a lakosság körében, továbbá a szemléletváltást elősegítő tevékenységek támogatása.

A környezetvédelemért felelős miniszter gyakorolja az OHÜ felett a szakmai felügyeletet, valamint az államot megillető tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket.

Az OHÜ tevékenységi körét a Termékdíj törvény és a Ht. tartalmazza, miszerint:

- közvetíti a termékdíj-köteles termékekből keletkező hulladékok gyűjtését és hasznosítását szolgáltatás- megrendelés és pályáztatás útján
- végrehajtja az Országos Gyűjtési és Hasznosítási Tervet
- a hulladékgazdálkodás folyamatait nyomon követi és értékeli
- a termékdíj-köteles termékekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodás fejlesztését támogatja
- részt vesz a lakosság környezettudatos nevelésével kapcsolatos feladatok ellátásában
- innovációs tevékenységeket folytat a hulladékgazdálkodási tevékenység fejlesztése érdekében
- elkészíti az Országos és területi hulladékgazdálkodási tervet, továbbá a tervezési időszak negyedik évében felülvizsgálja, és erről beszámolót készít
- termékdíjjal terhelt termék esetében a hulladékot átveszi
- közszolgáltatói minősítés lefolytatására külön szervet hoz létre

⁹⁴ Bartókné Tassonyi Annamária személyes közlése alapján. Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-Magyarországi Kirendeltsége 3530 Miskolc Vörösmarty út 77. 2013. 09. 20.

13. Nyilvántartás vezetése és adatszolgáltatás

A Hgt.-hez kapcsolódó nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket a 164/2003.(X.18.) Kormányrendelet tartalmazta.

A hatályos szabályozás szerint 440/2012. (XII.29.) számú Kormányrendelet rendelkezik a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről.

Hgt. értelmében adatszolgáltatási és nyilvántartási kötelezettsége a hulladék termelőjének, birtokosának és kezelőjének áll fenn. A szállítóra illetve azon ingatlan tulajdonosokra, akik a közszolgáltatónak szerződés alapján átadják a települési hulladékokat nem áll fenn ezen kötelezettség. /Hgt.51.§ (1)-(2)/

A Ht. értelmében nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség a termelőt, birtokost, gyűjtőt, szállítót, kereskedőt, közvetítőt, kezelőt és a közszolgáltatót terheli. A hulladék gyűjtője, szállítója, kereskedője, közvetítője, kezelője a hulladék nyomon követhetősége érdekében a nyilvántartásban nyilván tartja a természetes személy személyazonosító adatait, valamint lakcímet. A nyilvántartást azonosító kódok⁹⁵ alapján kell végezni. /Ht. 65.§ (1)-(3)/

Változás a korábbi szabályozáshoz képest a *felügyeleti díj* bevezetése. Erre vonatkozó rendelkezéseket a törvényben több helyen is találhatunk. Egyrészt a Ht. 49.§ (1) bekezdésének az értelmében a közszolgáltató a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal részére köteles felügyeleti díjat fizetni.⁹⁶

Továbbá a Ht. 82./A.§ értelmében az a gazdálkodó szervezet, amely olyan tevékenységet folytat, amely a törvény alapján hulladékgazdálkodási engedélyhez vagy nyilvántartásba vételhez kötött a környezetvédelmi hatóság részére felügyeleti díjat köteles fizetni. Ezen rendelkezés alól azonban a közszolgáltató kivétel, továbbá az a tevékenység, amelyet egységes környezethasználati engedélyezés alapján folytatnak. Abban az esetben, ha a tevékenységet év közben kezdték meg, akkor a hulladékgazdálkodási engedély jogerőre emelkedését vagy nyilvántartásba vételét követő 30 napon belül a felügyeleti díj arányos részét kell megfizetni, melynek mértéke a hulladékgazdálkodási engedélyhez kötött

⁹⁵ Azonosító kódokat a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII.27.) Kormányrendelet melléklete tartalmazza.

⁹⁶ A felügyeleti díj éves mértéke a közszolgáltató által nyújtott hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett település lakosainak a számával és 100 Forint szorzatával egyenlő. /Ht. 49.§ (2)/

tevékenységek esetén 40 000 Forint, nyilvántartásba vételhez kötött engedély esetén pedig 25 000 Forint.⁹⁷

⁹⁷ Befizetni az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség Magyar Államkincstárnál vezetett fizetési számlájára kell. <http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu/felugyeletidij.php> (2013.11.02.)

15.A hulladékgazdálkodással kapcsolatos szabályok megsértésének a jogkövetkezményei

Az új szabályozás bővíti a hatósági jogköröket, amivel jelentős deficitek felszámolására, a jogsértőkkel szembeni határozottabb fellépésre került sor.

A hatályos hulladék törvény 3 fajtáját különbözteti meg a bírságnak. Egyrészt beszélhetünk *egyszerű hulladékgazdálkodási bírságról*, amely külön mérlegelés nélkül, kötelezettségként kerül megállapításra. Másrészt *mérlegelési szempontok alapján megállapított bírságról*. Itt a bírságtényállásokhoz minimum és maximum összegek kerülnek megállapításra, és a hatóság mérlegelheti a jogsértés körülményeit, amely alapján el tudja dönteni a bírság mértékét. A harmadik csoportba pedig a *módosító tényezőkkel számított hulladékgazdálkodási bírság* tartozik, amelynek az a lényege, hogy alaphírságot kell alkalmazni, és ezt a rendelet mellékletében meghatározott módosító tényezőkhez rendelt szorzószámok szorzataként, kötelezettségzegésként kell megállapítani és kiszabni. A legsúlyosabb tényállások tartoznak ebbe a csoportba.⁹⁸

A Ht. bevezette a *lefoglalás* és az *elkobzás* intézményét. Ha valaki engedély nélkül vagy a törvény rendelkezéseitől eltérően hulladékot szállít, más ingatlanán elhelyez, illetve közterületen jogellenesen elhelyez vagy elhagy, továbbá a hulladék szállítására használt járművet, illetve bármilyen olyan dolgot, amely a hatóság eljárásában tárgyi bizonyítási eszközként szolgál, a helyszínen lefoglalhatja, továbbá ezen eszközöket elszállíthatja. /Ht. 85.§/

Elkobzásra a következő esetekben kerülhet sor:

- az ügyben jogerősen hulladékgazdálkodási bírságot szabtak ki, és ezt, továbbá az egyéb költségeket a jogsértő nem fizette meg, és részletfizetést vagy fizetési halasztást a hatóság nem engedélyezett
- a hulladék, illetve a hulladék szállítására használt jármű tulajdonosa nem nyilatkozik arról, hogy a jogsértés időpontjában nem volt tudomása arról, hogy a dolgot, eszközt, illetve járművet jogsértésre használták fel. A nyilatkozat megtételére a lefoglalást elrendelő végzés kiadását követő 60 napon belül van lehetőség.
- ha az ügy összes körülményeire figyelemmel megállapítható, hogy a hulladék tulajdonosa tudott arról, hogy a lefoglalt eszközt, dolgot, járművet jogsértésre használják, de erről a hatóságot nem értesítette / Ht. 85.§ (8) a) b)/

⁹⁸ Szőgyényi- Kovács: i.m. 183-184.o.

Az új rendelkezések között bevezetésre került a „lomizás” tiltása. A tilalommal egy régóta fennálló problémát kívántak orvosolni. A törvény 43.§ (2) bekezdésének az értelmében *„a lomtalanítás során a közterületre helyezett hulladék a közszolgáltató tulajdonát képezi.”* Tehát, ha valaki a közterületre kihelyezett hulladékot jogtalanul eltulajdonítja, vagyon elleni bűncselekményt követ el. Korábban az utcára kihelyezett lomok tulajdoni viszonya nem megfelelően volt rendezve, ezáltal nem lehetett megfelelően fellépni a guberálókkal szemben.

A szabálysértésekről szóló 2012.évi II. törvény alapján a tulajdon ellen elkövetett szabálysértés esetén elzárással, illetve pénzbírsággal is büntethető az elkövető. Tettesérés esetén a közterület- felügyelők a jogsértőt feltartóztathatják, szükség esetén pedig előállíthatják. A hatóság kisebb értékre elkövetett lopás esetén helyszíni bírságot szabhat ki, nagyobb értékre elkövetett esetén pedig büntetőeljárást is indíthat.⁹⁹

⁹⁹ http://www.hirado.hu/Hirek/2013/09/25/15/Lopasnak_szamit_a_lomizas.aspx (2013.11.01.)

Összegzés

A kutatásom céljaként a hazai hulladékgazdálkodási szabályozás változásainak a bemutatását jelöltem meg. Ennek során röviden felvázoltam azt a folyamatot, ami elvezetett az új hulladék kerettörvény megalkotásához. Általános áttekintést adtam a hulladékgazdálkodás jogi szabályozásról, illetve annak változásáról, amelynek során elsősorban a régi hulladékgazdálkodási törvény rendelkezéseit alapul véve vizsgáltam, hogy milyen módosításokra került sor.

A vizsgálatom során láthattuk, hogy a hulladék-irányelvben foglalt rendelkezéseket a magyar jogalkotó miként ültette be a hazai jogrendbe, továbbá miként próbál eleget tenni az irányelvben meghatározott kötelezettségeknek, illetve céloknak (minél kevesebb keletkező hulladék, minél nagyobb arányú hasznosítása).

Tekintettel arra, hogy a dolgozatom célja a régi és az új hulladék törvény közötti változások bemutatása, a vizsgálódás nem terjedt ki a nemzetközi szabályok bemutatására. Azonban a könnyebb megértés érdekében néhol elengedhetetlen hivatkozni az uniós joganyagra, illetve az egyes szabályozáshoz kapcsolódó Kormányrendeletekre.

A kutatásom során a következő megállapításokra jutottam.

Véleményem szerint nélkülözhetetlen volt az alapfogalmak köreinek bővítése, a hulladékgazdálkodási tevékenységekre, a szelektív hulladékgyűjtésre, a hulladékgazdálkodási szabályok megsértésére vonatkozó rendelkezések tartalmának a kiszélesítése, a hatóságok jogosítványainak a bővítése, mivel a Hgt. szabályozása nem tudta érvényre juttatni a preambulumban foglalt célokat, rendelkezéseket.

A két törvény vizsgálatának a végén arra a megállapításra jutottam, hogy a Hgt. igen hiányosan szabályozta a környezetjog hulladékgazdálkodásra vonatkozó területét. Nem meglepő, hogy a Kormány nem a meglévő jogszabályba helyezte át az irányelvben meghatározott kötelezettségeket, hanem inkább egy teljesen új törvényt alkotott.

Az újonnan bevezetett fogalmak és változások –például a kiterjesztett gyártói felelősség elve, a melléktermék fogalmának a megjelenése, a hulladékhierarchia bevezetése, a hulladék státusz megszűnése – mind-mind arra szolgáltak, hogy a törvény céljai megfelelően érvényesülni tudjanak. A változások az embert egyértelműen arra sarkallják, hogy környezettudatosabban éljen.

Megítélésem szerint még nem zajlott le teljesen a hulladékjog reformja. Folyamatosan születnek meg az új törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek, folyamatos módosítások elé nézünk a törvénnyel kapcsolatban.

Az új törvény megalkotásával egy korszak lezárására került sor, és megkezdődött egy új szakasznak a kiépítése, amelyben mindenekelőtt a környezet védelmét tartják szem előtt. Így a hipotézisben megfogalmazottakat igazoltnak látom, az új törvény által egy jobb helyzet megteremtésére nyílt lehetőség, amelynek az eredményessége már csak azon múlik, hogy milyen módon sikerül a kivitelezés.

Kutatásom számos továbbfejlesztési lehetőséggel rendelkezik. Érdekes kutatási téma az EU joganyagának a részletes vizsgálata, valamint az ehhez kapcsolódó ügyek feldolgozása. Továbbá a német, osztrák, svájci joganyag összehasonlítása a releváns problémakörök vonatkozásában. A kutatás további vizsgálata kiterjedhet az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség, Nemzeti Környezetügyi Intézet, környezetvédelmi felügyelőségek, valamint a bíróságok joggyakorlatának tanulmányozására is.

Dolgozatomat egy idézettel zárom:

„A múltat a múzeumok őrzik meg, a hulladék feldolgozók a jövőt.” / T. Ansons/

Irodalomjegyzék

1. Bándi Gyula: Hulladékgazdálkodási Kézikönyv I. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002. 11-12.o.
2. Bándi Gyula: A hulladék fogalma egy aktuális jogesetben. Európai Jog, 2002. (2. évf.) 3. sz. 36-40.o.
3. Bándi Gyula: A hulladékgazdálkodás jogi szabályozásáról. Magyar Közigazgatás, 1995. (45.évf.) 5. sz. 301-308.o.
4. Bánhidny János: Gondolatok az energetikai hasznosításról. Zöld Ipar Magazin. 2011. (1. évf.) 3. sz. 3. o.
5. Bese Erzsébet (szerk.): Kézikönyv a veszélyes hulladékokról. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest, 2001
6. Bubonyi Mária: Hulladékgazdálkodás. Környezetgazdálkodási Intézet,2002
7. Csák Csilla: Környezetjog I. kötet Előadásvázlatok az általános és különös részi környezetjogi gondolkodás köréből. Novotni Kiadó. Miskolc, 2008
8. Csák Csilla: A környezetjogi felelősség magánjogi dogmatikája. Miskolci Egyetem. Miskolc, 2012.
9. Csák Csilla: A hulladék fogalmának az értelmezése az uniós gyakorlat alapján. Publicationes Universitates Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica. Miskolc. Tomus 29/2. (2011). 423–434
10. Csák Csilla: Gondolatok a „szennyező fizet” elvének alkalmazási problémáiról. Miskolci jogi szemle. 2011. (6. évf.) Klnsz. 31-45.o.
11. Fodor László: Környezetjog. Bíbor Kiadó. Miskolc, 2003
12. Fodor László: Környezetjog. Lícium Art Könyvkiadó- és Kereskedelmi Kft. Debrecen,2006
13. Fodor László: Környezetvédelmi jog és igazgatás. Debreceni Egyetemi Kiadó. Debrecen, 2012

14. Fodor László: Az Alaptörvény esete a szennyező hulladékokkal és az európai jog. In: Magyar Jog, 2012. 11. sz. 641-652.o.
15. Faggyas Szabolcs: A regionális hulladékgazdálkodási rendszerek természetvédelmi vonatkozása a Duna-Tisza közén. V. Magyar Tájökológiai Konferencia. Sopron, 2012. augusztus 30 – szeptember 1. 1-24.o.
16. Kalocsai Zoltán: Olajozott probléma. Zöld Ipar Magazin. 2012. (2. évf.) 5. sz. 20-21-o.
17. László Tibor Zoltán: A hulladéktörvény technikai, stratégiai, technológiai vonzata. Új utakon a hulladékgazdálkodás-szakmai konferencia. Gödöllő, 2013. május 8-9. 39-45.o.
18. Ludwig Krämer: Az Európai Unió környezeti joga. Dialóg Campus Kiadó. 2012 330-353.o.
19. Marta Jofra Sora: Hulladékégetői túlkapacitás és hulladékszállítás Európában: vége a közelség elvének? Globális Szövetség a Hulladékégetés Alternatíváiért. 2013. január 7. 1-26.o.
20. Mélypataki Gábor: A hulladék, mint tulajdon, az új hulladéktörvényben. Agrár-és Környezetjog, 2012. 13. sz. 51-58.o.
21. Szabó Marcell: Az áruk szabad áramlására vonatkozó rendelkezések hatálya. In: Osztovics András (szerk.): Az Európai Unió joga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2012. 380-382.o.
22. Rácz András: A hulladékról szóló törvény. Új utakon a hazai hulladékgazdálkodás-szakmai konferencia 2013 1-218.o.
23. Szilágyi Szilvia: Az integráció elvének érvényesítése a hulladékgazdálkodás jogi szabályozásában. EMLA Egyesület Budapest, 2013. Február. 1-16.o.
24. Szőgyényi- Kovács Szabolcs: A törvényalkotás jogi, környezetvédelmi elemei, dilemmái, várható végrehajtási utasítások. Új utakon a hulladékgazdálkodás-szakmai konferencia Gödöllő 2012. május 7-8. 175-189.o.
25. Szűcs László: Szelektív gyűjtés az autópályáknál. Hulladéksors. 2007. (8. évf.) 1. sz. 18. o
26. Takáts Attila: Hulladékgazdálkodás és környéke. Műszaki Kiadó. Budapest, 2010

27. Viszkei György: Kiterjesztett gyártói felelősség Európában és Magyarországon. Zöld Ipar Magazin. 2011. (1. évf.) 4. sz. 3. o.

Szerzői megjelölés nélkül hivatkozott folyóiratcikkek

1. Hulladékból másodnyersanyag- hulladékstátusz megszűnése: fórum a hulladékkezelők felkészítésére. Zöld Ipar Magazin. 2011. (1. évf.) 35. o.
2. Hulladékok országhatárokon át történő szállítása. Hulladéksors. 2006. (7. évf.) 1. sz. 6-9.o.
3. Jön az új Hgt. Hulladéksors. 2010. (11. évf.) 12-13.o.
4. Nyakunkon a hulladékos korszakváltás. Zöld Ipar Magazin. 2012. (2. évf.) 8-10.o
5. Szelektív hulladékgyűjtés: mégsem egyszerű? Hulladéksors.2010. (11. évf.) 10-11.o.
6. Terjedőben a fordított áfa fizetés. Hulladéksors. 2010. (11. évf.) 6. sz. 26-27.o.
7. Új törvény új évre? Zöld Ipar Magazin. 2011. (1. évf.) 27. o.

Jogszábjegyzék

1995. évi LIII. törvény a környezet általános védelméről

1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről

2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról

2011. évi LXXXV. törvény a környezetvédelmi termékdíjról

2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről

Magyarország Alaptörvénye (2012. április 25.)

2013. évi CXXV. törvény a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről

2013. évi LIV. törvény a rezsidíj csökkentéséről

A Tanács 75/442/ EGK irányelve a hulladékokról

Az Európai Parlament és a Tanács irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (2008/98/EK)

Az Európai Parlament és a Tanács (2006. június 4.) rendelete a hulladékszállításról (1013/2006/EK)

102/1996.(VII.12.) Kormányrendelet a Bázeli Egyezmény kihirdetéséről

241/2001.(XII.10.) Kormányrendelet a jegyző hulladékgazdálkodási feladat-és hatásköréről

16/2001.(VII.18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről

213/2001.(XI.14.) Kormányrendelet a települési hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének a feltételeiről

98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzéséről

110/2002.(XII.12.) Kormányrendelet a hulladékgazdálkodási tervekről

126/2003.(X.8.) Kormányrendelet a hulladékgazdálkodási tervekről

164/2003.(X.18.) Kormányrendelet a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó rendelkezések

220/2004.(VII.21.) a felszíni vizek minőségi védelmének szabályairól

209/2005.(X.5.) Kormányrendelet a betétdíj alkalmazásának a szabályairól

20/2006.(IV.5.) KvVM rendelet a hulladéklerakásról, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és tevékenységekről

180/2007. (VII.3.) Kormányrendelet az országhatárokat átlépő hulladékszállításról

441/2012.(XII.29.) Kormányrendelet a hulladékról szóló törvénnyel összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról

145/2012.(XII.27.) VM rendelet a hulladékolajjal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek szabályairól

440/2012.(XII.29.) Kormányrendelet a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó szabályokról

439/2012.(XII.29.) Kormányrendelet a hulladékgazdálkodási tevékenységekkel kapcsolatos engedélyek kiadásával és a nyilvántartásba vétel szabályaival kapcsolatos rendelet

310/2013.(VIII.16.) Kormányrendelet a hulladékgazdálkodási tervekre és megelőzési programokra vonatkozó részletes szabályokról

72/2013.(VIII.27.) VM rendelet a hulladékok jegyzékéről

318/2013.(VIII.28.) a hulladéklerakási járulék megfizetéséről és felhasználásának céljairól

Szerzői megjelölés nélküli internetes hivatkozások

Lopásnak számít a lomizás:

http://www.hirado.hu/Hirek/2013/09/25/15/Lopasnak_szamit_a_lomizas.aspx (2013.11.01.)

Tájékoztató a felügyeleti díjról:

<http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu/felugyeletidij.php> (2013.11.02.)

Az új hulladékgazdálkodási törvény:

<http://okotitan.hu/index.php/uj-hulladeggazdalkodasi-toerverny.html> (2013.09.28.)

Országos Hulladékgazdálkodási Terv:

http://www2.u-szeged.hu/biztonsag/htm/hgt/OHT_II%202010_febr.pdf (2013.11.02.)

Öt éve takarítják az illegálisan behozott német szemetet:

<http://www.mr1-kossuth.hu/hirek/itthon/ot-eve-takaritjak-az-illegalisan-behozott-nemetszagi-szemetet.html> (2013.11.01.)

<http://www.szelektiv.hu/kategoria.27.hulladekolaj> (2013.10.03.)

Közszolgáltatói minősítés- szakmai konferencia, hiteles forrásból:

<http://www.szelektivinfo.hu/minosites/konferencia/osszefoglalo> (2013.11.01.)

Országsszerte szelektív gyűjtésre ösztönöz az új hulladéktörvény:

<http://www.szelektivinfo.hu/sajtoszoba/122-orszagszerte-szelektiv-gyujtesre-osztonoz-az-uj-hulladektorveny>(2013.11.01.)

Hulladéklerakási járulék:

<http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu/lerakas.php> (2013.10.19.)

Jogesetgyűjtemény a hulladékról szóló 75/442/ EGK irányelvvel kapcsolatban az Európai Bíróság joggyakorlatából:

http://beszamolo2010.jno.hu/cd/fuggelekek/3_rendezyenyek_eloadasok/20100909/hulladek_jogesetgyujtemeny.pdf (2013.11.01.)

A hulladékgazdálkodásról:

http://www.szennyvitztudas.bme.hu/files/2000i_43%20t%C3%B6rv%20hullad%C3%A9kgazd%C3%A1llkod%C3%A1sr%C3%B3l.pdf (2013.11.05.)

Pénzbírsággal sújtaná Magyarországot a Bizottság:

<http://www.bruyinfo.hu/cikk/20120426-penzbirsaggal-sujtana-magyarorszagot-a-bizottsag.html>
(2013. 11. 21.)

Célkeresztben a hulladék közszolgáltató magáncégek:

http://figyelo.hu/cikk_print.php?cid=375788_celkeresztben_a_hulladek_kozszolgaltato_magancegek
2013. 11.15.)